

Pedagógiai Program

2018.

Tartalom

1. Bevezető.....	4
2. Intézményünk adatai.....	7
3. Felfogásmódunk, hitvallásunk.....	10
3.1. A kisgyermeknevelésről.....	10
3.2. A kisgyermekek szükségleteiről.....	11
3.3. Óvodai nevelésünk pedagógiai alapelvei.....	12
3.4. Az óvónő nevelői magatartásáról.....	13
3.5. A nevelőmunkát segítő dajkák közreműködéséről.....	14
3.6. A nevelőmunkát segítő pedagógiai asszisztensről.....	14
3.7. A minőségről.....	15
4. A nevelési hitvallásunkból fakadó törekvéseink, tennivalóink.....	16
4.1. Óvodai nevelésünk célja.....	16
4.2. Óvodai nevelésünk feladatai.....	17
4.2.1. Egészségnevelés, egészséges életmódra nevelés.....	17
4.2.2. Környezetvédelemre nevelés.....	19
4.2.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	19
4.4. Tehetséggondozás.....	22
4.5. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	23
4.6. A gyermekek védelmének feladatai.....	24
4.7. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése.....	25
4.7.1. Általános elvek és feladatok.....	25
4.7.2. A sérülés-specifikus fejlesztés feladatai.....	27
4.7.3. A mozgáskorlátozott gyermek nevelésének kiemelt feladatai.....	27
4.7.4. A súlyos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek.....	28
4.7.5. A megismerő funkciók organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermek.....	28
4.7.6. A migráns gyermekek interkulturális nevelése.....	28
5. Óvodai nevelésünk feltételrendszere.....	29
5.1. Szervezeti formák.....	29
5.2. Időkeretek.....	30
6. Óvodai nevelésünk tartalma a munkálkodó és az ünnepnapjainkon.....	32
6.1. Óvodai életünk tevékenységformái.....	33
6.1.1. A játék.....	33
6.1.2. A mese és vers.....	34
6.1.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	37
6.1.4. Manuális tevékenységek: rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	39

6.1.5. A mozgás	40
6.1.6. A külső világ tevékeny megismerése.....	41
6.1.7. A munka jellegű tevékenységek	44
6.1.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	45
6.2. Az Óvoda hagyományos ünnepei, rendezvényei.....	47
7. Óvodai nevelésünk elvárható eredményei.....	55
8. Az óvoda teljes nevelési folyamatának ábrája	57
9. A nevelés tervezésének gyakorlata	58
10. A gyermekek fejlődésének nyomon követése.....	60
11. Személyi feltételeink	61
12. Tárgyi feltételeink.....	61
13. A nevelési programunk megvalósításához szükséges eszközök.....	63
14. A gyermekek fejlődését szolgáló kapcsolataink	65
14.1. A családokkal való kapcsolatunk	65
14.2. Kapcsolatunk a bölcsődével	67
14.3. Kapcsolatunk az általános iskolával.....	67
14.4. Kapcsolatunk a pedagógiai szakszolgálat intézményeivel.....	68
14.5. Közművelődési kapcsolataink.....	68
14.6. Kapcsolataink régiónk középiskoláival	68
14.7. Kapcsolatunk a Pannon Várszínházzal.....	69
14.8. Kapcsolatunk a Nyugat-Magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Karával	69
14.9. Kapcsolatunk külhoni óvodákkal	70
15. Sajátos szolgáltatásaink.....	70
16. A program érvényessége	71
17. Pedagógiai Program nyilvánossága	71
18. Törvényesítő záradék	72
19. Felhasznált irodalom	72

Mellékletek:

- I. Egészségfejlesztési Program
- II. Intézmény szolgáltatási színvonalának növekedése
- III. Tehetséggondozási Program

„ A jelent csak a múltból lehet megfejteni, a jövőt a múlt alapján felépíteni.”

(Babits Mihály)

1. Bevezető

Az 1993. évi közoktatásról szóló LXXIX. törvény 44., 45., 47. §-a rendelkezik az óvodák nevelési programjáról, melyet az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján kell elkészíteni.

A közoktatási törvény felhatalmazása alapján, az oktatásért felelős miniszternek rendszeresen, de legalább ötévenként értékelnie kell az Óvodai nevelés országos alapprogram (a továbbiakban: Alapprogram) bevezetésével és alkalmazásával kapcsolatos tapasztalatokat. A megtörtént felülvizsgálat és a kutatási eredmények birtokában került sor az Alapprogram módosítására. A Köznevelési törvény CXCV, 229/2012 (VII. 28.) valamint a 255/2009. (XI. 20.), a 221/2010. (VII. 30.) számú Kormányrendeletében és az emberi erőforrások miniszterének 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletében előírt jogszabályoknak megfelelően módosítottuk Pedagógiai Programunkat, mely mindenben megfelel az Országos Óvodai Nevelés 2013. szeptember 1-jétől érvényben lévő Alapprogramjának.

A jogszabály meghatározta számunkra, hogy a módosított Alapprogram alapján felülvizsgáljuk, szükség szerint módosítsuk a 2013. szeptember 1-jétől érvényben lévő Pedagógiai Programunkat.

Pedagógiai Programunk elkészítésekor óvodai körzetünk három óvodájának, a Ringató Óvodának, az Erdei és a Kuckó Tagóvodáknak a nevelési gyakorlatát foglaltuk rendszerbe, melyet összhangba hoztunk az Alapprogramban megfogalmazottakkal és figyelembe vettük a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét, a közoktatási törvény módosításait. A Gyermekek Jogairól szóló Egyezményben lefektetett jogokat, a Gyermekvédelemről szóló törvényi változásokat, óvodánk alapító okiratát, a fenntartónk által

hozott rendeleteket, belső szabályzatainkat (Közoktatási Intézményi Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv, IMIP).

Megjelenítjük programunkban óvodáink közötti azonosságokat és a fellelhető és felvállalt különbözőségeket:

- célokban, feladatokban,
- a feladatok megvalósításához alkalmazott módszerekben.

Közös programunkban megtartottuk az óvodánkénti értékes hagyományokat.

Olyan értékeket fogalmazzunk meg, melyek a gyermek és a gyermekkor reális ismeretére és a szülők jogos elvárására épül. Alapértékünk a gyermek tisztelete, szeretete, elfogadása. Mindez magában hordozta az átlagtól eltérőt, a különbözőségeket toleráló magatartást is.

A lélektani alapozású kisgyermeknevelés gyakorlatát írtuk le, támaszkodva a hazai neveléstörténet hagyományaira. A gyermekek életkori igényeihez igazodó, számukra természetes, kevésbé fárasztó, ésszerű, fejlődésüket előmozdító, támogató óvodai életfeltétel és feladatrendszerét, belső tartalmát, elvárható eredményeit fogalmazzuk meg.

A játék fontosságát, értékét, a gyermek fejlődésében betöltött szerepét hangsúlyoztuk, melyet óvodai életünkben a legfontosabbnak tartottuk és tartjuk ma is.

Programunkat elsősorban az „Óvodai nevelés játékkal, mesével” alternatív óvodai nevelési modellre alapoztuk. A modell meghatározó szerepe a Ringató Óvoda és az Erdei Tagóvoda korábbi pedagógiai innovációs folyamataiban gyökerezik: részt vettek kísérleti kipróbálásában,

Emellett más alternatív nevelési modellekből is építkeztünk, merítünk a Freinet-szellemű óvodai program elemeiből.

Közös nevelési programunk kimunkálása többéves együttgondolkodás, munkafolyamat eredménye volt.

Az eredetileg elkészült Helyi Nevelési Program megírásának feladatával az óvoda akkori vezetőjét, Gyürüsy Attilánét bízta meg nevelőtestületünk, elkészítésében meghatározó szerepet vállalt a három óvoda óvónőiből szervezett munkacsoportunk.

A törvényben meghatározott szükséges és az óvodával szembeni elvárások változásait meghatározó elvek figyelembevételével Programunkat az óvodai élet valamennyi szegmensét érintve a 2016 szeptemberében megalakult Pedagógiai folyamatokkal foglalkozó munkaközösségünk felülvizsgálta és kiegészítette. A munkaközösségi tagok által kidolgozott módosított fejezetek programba illesztését a munkaközösség vezetője végezte el.

Nevelőmunkánkat jellemző célokkal, feladatokkal ma is azonosulni tudunk ezért a korábban megfogalmazott tartalmat, melyeket a változások nem érintettek megerősítjük. Tesszük ezt azért is, mert nevelőmunkánk helyességében megerősítettek bennünket a Tanfelügyeleti ellenőrzések, minősítések szakvéleményei, értékelései, illetve azok a szülői vélemények, amelyek eddigi munkánkat elismerik.

Elmondásuk szerint gyermekeik szívesen jönnek óvodánkba, jól érzik itt magukat. Az óvodánkban folyó pedagógiai munkát a szülők ismerik és a kötetlen, játékos, mesés óvodai nevelés értékeit elismerik.

Pedagógiai Programunk mindennapos munkánk szakmai kézikönyve. Az óvodával ismerkedő olvasó számára a tájékozódás fontos forrása. A program szerkezetében, megfogalmazásában az egyszerűsége, áttekinthetősége, egyértelműsége, az érdeklődés, a figyelem ébrentartására szolgáló olvasmányosságra törekedtünk.

Szándékunk szerint Pedagógiai Programunk biztos támpontokat ad az óvónők nevelőmunkájához és a nevelőmunkát segítő pedagógiai asszisztensek, dajkák közreműködéséhez.

Pedagógiai célkitűzéseink, feladataink, gyakorlatunk pontosabb megismerésének lehetőségét kínálja a szülőknek, óvodafenntartónak, nevelésben együttműködő partnereinknek s egyúttal elfogadásuk, támogatásuk megnyeréséhez is hozzásegít.

Veszprém, 2018. 09.01

Major Ildikó
Intézményvezető

2. Intézményünk adatai:

Neve:	Veszprémi Ringató Körzeti Óvoda
Székhelye:	8200 Veszprém, Jutasi u. 79/I.
Elérhetősége:	Fax és ☎: 88/796-181 E-mail: ringato.ovoda@upcmail.hu Honlap: http://rekovi.hu
OM azonosító száma:	036811
Alapításának ideje:	1972
Alapító szerve:	Városi Tanács Veszprém
Maximális gyermeklétszáma a körzetben:	Veszprémi Ringató Körzeti Óvoda:260fő Veszprémi Ringató Körzeti Óvoda Erdei Tagóvodája: 118fő Veszprémi Ringató Körzeti Óvoda Kuckó Tagóvodája:118fő
Csoportjainak száma:	20 (Veszprémi Ringató Körzeti Óvoda: 10 Veszprémi Ringató Körzeti Óvoda Erdei Tagóvodája: 5 Veszprémi Ringató Körzeti Óvoda Kuckó Tagóvodája: 5)
Csoportok szervezésük szerint:	Elsődlegesen vegyes életkorúak, de nem zárkózunk el az azonos életkorú gyermekek alkotta csoport szervezésétől sem
Tagintézményei:	Veszprémi Ringató Körzeti Óvoda Erdei Tagóvodája (továbbiakban Erdei Tagóvoda) Veszprémi Ringató Körzeti Óvoda Kuckó Tagóvodája (továbbiakban Kuckó Tagóvoda)
Telephelyei:	8200 Veszprém, Jutasi u. 79/II. 8200 Veszprém, Jutasi u. 79/II.

Telephelyeinek
elérhetősége:

Erdei Tagóvoda: ☎ 88/426-209
E-mail: erdeitag@gmail.com

Kuckó Tagóvoda: Fax és ☎ 88/429-502
E-mail: kucko.ovoda@upcmail.hu

Jogutódja

a veszprémi Városi Tanács által 1980-ban alapított Erdei és 1986-ban alapított Kuckó óvodának.
Az óvoda szervezetéhez a fenntartó a 240/1999. (XII. 17.) Kh. sz. határozatával 2000. 08. 01-től integrálta az Erdei és Kuckó óvodákat

Jogszabályban
meghatározott közfeladata:

8510 Iskolai előkészítő oktatás, a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. 24. §-a alapján (szakágazati besorolás)

Alaptevékenysége:

051020 Óvodai nevelés, ellátás
Nkt4§1.22 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd fogyatékos, az integráltan nevelhető autista és az enyhén értelmi fogyatékkal küzdő gyermekek.

Az alaptevékenységen belüli
további tevékenységek:

051020 Óvodai nevelés, ellátás
Nkt4§1.22 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd fogyatékos, az integráltan nevelhető autista és az enyhén értelmi fogyatékkal küzdő gyermekek.

096015 Gyermekekétkeztetés köznevelési intézményben
013360 Más szer részére végzett pénzügyi gazdálkodási, üzemeltetési, egyéb szolgáltatások

091110 Óvodai ellátás, nevelés szakmai feladatai

091120 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai

091140 Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai

091140 Óvodai nevelés ellátás működtetési feladatai

096025 Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben

Működési köre:
Irányítószerv neve,
székhelye:

Veszprém város közigazgatási területe
Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának
Közgyűlése 8200 Veszprém, Óváros tér 9.

Típus szerinti besorolása:

a közoktatási törvény alapján: óvoda

tevékenység jellege alapján: közszolgáltató

közszolgáltató szerv fajtája: közintézmény

feladatellátáshoz kapcsolódó funkciója:

önállóan működő

- számviteli, adózási és műszaki feladatait az összevont intézményi szolgáltató szervezet (ISZSZ) látja el
- előirányzatai felett rendelkezési jogosultsággal bír
- feladatellátását szolgáló vagyona felett a Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata rendelkezik, óvodáknak használati joga van

3. Felfogásmódunk, hitvallásunk

3.1. A kisgyermeknevelésről

A gyermek életkorának, fejlődési szakaszainak megfelelő ember, akinek emberi méltósága van. Eszerint tisztelettel, befogadó, elfogadó, óvó-védő szeretettel bánunk vele. Tiszteletben tartjuk az őt megillető emberi jogokat, nevelőmunkánkat az egyenlő hozzáférés biztosításával végezzük.

Elsősorban a szülei ajándéka, ékessége, öröme, akit naponta néhány órára az óvodára bízunk, hogy hozzáértő felnőttek gondoskodásával, más kisgyermek társaságában fejlődjön testi, szellemi és lelki értelemben.

A gyermeket mindenekelőtt a család neveli. Az óvodai neveléssel folytatjuk, kiegészítjük, segítjük a családi nevelést.

Valljuk, hogy mint minden életkornak megvan a teljes emberi élet szempontjából a jelentősége, a mással fel nem cserélhető szerepe és feladata, így az óvodás életszakasznak is. A jól megélt, valódi kisgyermekkor világát biztosítjuk óvodánkban, biztonságot adó, okos renddel, kisgyermekhez, életkorukhoz illő foglalatosságokkal. Gondoskodunk a sokszínű tevékenységeken (különös tekintettel a mással nem helyettesíthető szabad játékon) keresztül a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítéséről. Türelmesek vagyunk a spontán érés folyamatának kivárásában. A gyermekek egyéni adottságainak, képességeinek kibontakozásához elegendő időt hagyunk, sok-sok próbálkozási lehetőséggel és ismétlési alkalommal elősegítve nyugodt kifejlődésüket.

Pedagógiai tevékenységrendszerünkkel és tárgyi környezetünkkel segítjük a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Biztosítjuk óvodánkban a nemzetiségi és migráns kisebbséghez tartozó gyermekek önazonosságának megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, a multikulturális nevelésen alapuló integrációjuk lehetőségét.

Óvodai nevelésünkben biztosítjuk a hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek az önazonosságuk megőrzését, ápolását, erősítését, emberi jogaik és

az alapvető szabadságok védelmét. Az interkulturális családokban élő gyermekek óvodai neveléséhez támogató szemlélettel viszonyulunk.

Meggyőződésünk, hogy a gyermekek életkorának megfelelő, sok játékra, figyelésre, tapasztalásra, kérdezésre, a legszélesebb értelemben vett spontán, utánzásos tanulásra módot adó óvodai nevelés az, amelyre eredménnyel építhet majd a következő érési szakaszban az iskola. Közvetetten segítjük óvodás gyermekeinket az iskolai közösségben történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődésében.

3.2 A kisgyermekek szükségleteiről

A kisgyermek jó közérzetének feltétele mindenekelőtt a testi jóérzése. Éhének, szomjának oltása, testének tisztasága, ruhájának gondozottsága, külső hőmérsékletnek való megfelelése, pihenési és alvásigényének kielégítése, az igénye szerinti toaletthasználat, szabad mozgásának biztosítása a feladatunk.

A kisgyermek alapvető szüksége a védelem- és biztonságigény. Fenntartás nélküli szeretetre van szüksége, fészekmelegre, amelyből táplálkozhat biztonságérzete.

Fejlődéséhez sok mozgás, cselekvés, játék, beszéd, mese, képzelődés szükséges. Eközben a felnőtt vele és nemcsak mellette töltött ideje, együttléte, figyelme, együttműködése, az utánzásra ösztönző példája, a kérdéseire adott megfelelő válasza elengedhetetlen.

Önpróbálásához, önazonossága alakulásához társakra van szüksége. Emberségében való növekedéséhez a nevelői tekintélyre, környezete példamutató magatartására, elismerésére, nyesegetésére.

Gyermekközpontú óvodai életünket, pedagógiai munkánkat ezen kisgyermekkori igényekre, szükségletekre alapozzuk, biztosítva az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Törekszünk a gyermeki személyiség kibontakoztatására, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést. Nem adunk helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.

3.3 Óvodai nevelésünk pedagógiai alapelvei

- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben óvodánk kiegészítő szerepet játszik,
- óvodai nevelésünknek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia, az egyenlő hozzáférés biztosításával,
- a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezzé,
- a gyermekek - mint fejlődő személyiségek - gondoskodásban és különleges védelemben részesüljenek,
- a gyermeki személyiség felé történő odafordulással a gyermekek érzelmeit, indítékait, törekvéseit érezzük, értsük meg és segítsük őket,
- biztonságban és egészséges környezetben neveljük a gyerekeket,
- befogadó szemlélettel, gyermekközpontú nevelési attitűddel törekszünk a gyermeki személyiségfejlesztésére, a gyermekek egyéni készségeinek, képességeinek kibontakoztatására, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét,
- óvodai nevelésünk sajátos eszközeivel valósítjuk meg az esélyegyenlőség biztosítását, a hozott hátrányok kompenzálását,
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedések a gyermek személyiségéhez igazodnak,
- gondoskodunk az óvoda és a család között a folyamatos információcseréről, közös programokról,
- törekszünk meglévő pedagógiai gyakorlatunk értékeinek megőrzésére.

3.4. Az óvónő nevelői magatartásáról

A kisgyermek nevelhetősége legfontosabb feltételének tartjuk, hogy az óvónő viszonya a gyermekhez valódi szeretetkapcsolaton alapuljon.

Az óvónő annak tudatában cselekedjék, hogy viselkedése, viszonyulása más emberekhez, tevékenységekhez, helyzetekhez mint a gyermek számára.

Megnyilvánulásaiban legyen őszinte, következetes, igazságos.

Találja meg a gyermek szabadságának és korlátozásának életkorhoz és helyzetéhez illő összhangját. Személye mindenkor védettséget, biztonságot nyújtson.

Az óvónő gyermekekkel való együttléte hasson ösztönzően. A szabadban és a teremben kínálja a gyermekek kíváncsiságát, érdeklődését felkeltő tevékenységeket. Jól követhető mintát nyújtson a gyermeki játék gazdagításához, motívumkészletének gyarapításához, változatainak alkalmazásához. Értő figyelemmel kövesse a gyermekek játékát, legyen segítőtársuk a megvalósításban.

Az óvónőnek a kisgyermeki műveltség építéséhez legyen gazdag tudáskészlete, amelyből az adott helyzetnek megfelelően meríteni tud. Az értékesből közvetítsen, biztosítson sok ismétlési alkalmat.

Az óvónő anyanyelv-használata legyen igényes, követésre méltó, kifogástalan. Keveset, mindig a helyzethez illőt beszéljen, egyszerűen, szemléletesen, jól tagoltan. Beszédviselkedése legyen őszinte, hiteles.

Az óvónő a nevelés eredményeinek kiválásában legyen türelmes.

Óvodai körzetünk általános és intézményi elvárásait óvodapedagógusaink felé Pedagógiai Programunk III. számú mellékleteként csatoltuk

3.5. A nevelőmunkát segítő dajkák közreműködéséről

A dajka jelenlétével, munkájával része a gyermekeket nevelő környezetnek, befolyásolja a gyermekcsoport légkörét, a gyermekek közérzetét.

Elengedhetetlennek tartjuk, hogy a dajka ismerje az óvodás gyermekek életkori igényeit, fejlődésének jellemzőit, a gyermekek óvodai életmódjának értelmét, a csoport szokásait. Munkáját mindenkor ezekkel összhangban végezze.

A dajka legyen csendes, visszafogott, nyugodt közreműködője a gyermekcsoport életének, türelmes és készséges segítőtársa a kisgyermekek nevelésének.

A dajka gyermekekkel való kapcsolata szeretetteljes, elfogadó, megértő legyen.

A dajka a gyermekek gondozásakor az anyát helyettesíti, közvetlen testi kontaktusba kerül a gyermekekkel. Anyai gyöngédséggel, tapintattal bánják velük. Minden helyzetben nyilvánuljon meg a gyermekek felé az önzetlen segítése.

A gyermekcsoport körüli házimunkák végzésénél a dajka eszközhasználata minta a gyermekek számára. Biztos kézzel, sietség nélkül, puhán bánják az eszközökkel.

A dajka beszéljen megfelelő hangerővel, kiegyensúlyozott beszédritmussal, helyes hanglejtéssel és hangsúllyal, választékos köznyelven.

3.6. A nevelőmunkát segítő pedagógiai asszisztensről

Az óvodai körzetünkben dolgozó pedagógiai asszisztensek munkájukat a központi szabályozásban (törvények, rendeletek), valamint az óvodai alapidokumentumokban leírtak szerint kötelesek végezni.

A pedagógiai asszisztens tartsa tiszteletben a gyermek személyiségét, járuljon hozzá egészséges fejlődéséhez.

Rendelkezzen megfelelő kommunikációs és együttműködési készséggel, ismerje az óvodás gyermek életkori sajátosságait.

Legyen empátikus, a gyerekeket feltétel nélkül szerető. Munkáját hassa át a gyermekközpontú szemlélet, a türelem.

Rendelkezzen megfelelő pedagógiai, pszichológiai, gondozási, egészségügyi, és oktatástechnikai ismeretekkel.

Az óvodavezető és az óvónő útmutatása alapján legyen képes önálló feladatvégzésre.

Ismerje óvodánk pedagógiai programját, munkáját az abban megfogalmazott értékek szerint végezze.

3.7 A minőségről

A minőség szükségessége elsősorban munkánk jellegéből fakad, hisz az nem más, mint az embernevelés, a legmagasabb rendű humán szolgáltatás.

Hitvallásunk a minőség. A ránk bízottaknak, vállaltaknak, a nevelési programunkban megfogalmazottaknak lelkiismeretes, folyamatos, sikeres teljesítésével biztosítjuk a minőséget, a gyermekek, a szülők, az óvodafenntartónk, a munkatársaink és az általános iskola pedagógusainak elégedettségét.

Meggyőződésünk szerint a minőség állandó törekvés és cselekvés arra irányulóan, hogy egyre jobban, eredményesebben tegyük a dolgunkat. Felfogásunk szerint a minőség alkotó módon munkálkodás, mások hasznára. Személyiségünkkel nevelünk, ezért a minőség folytonos igyekezet az önnevelésre, a lélekben való növekedésre. Elvünk az odaadó, elkötelezett munkálkodás, elsősorban a gyermekek javára.

Intézményi működésünk minden folyamata a minőségi kisgyermeknevelést szolgálja.

4. A nevelési hitvallásunkból fakadó törekvéseink, tennivalóink

4.1. Óvodai nevelésünk célja

- biztosítani a (2,5) 3-7 (8) éves gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit,
- a családokkal együttműködő, szeretetteljes, a kisgyermekkor sajátosságainak, lehetőségeinek megfelelő embernevelés,
- biztosságot adó, közösen átélt örömeiben, élményekben, tevékenységekben gazdag óvodai élet biztosítása, ahol a gyermekek jól érzik magukat, ügyesednek, fejlődnek,
- célunk annak elérése, hogy a gyermekek szívesen járjanak óvodába, fogadják el az óvodai életrendet, feszültség nélkül alkalmazkodjanak hozzá,
- a gyermekek testi, lelki, szellemi növekedésének támogatása, egyéni fejlődési ütemük szerint és közvetetten elősegíteni az iskolai beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését; célunk továbbá a gyarapodó gyermeki műveltség, a folyamatosan fejlődő tanulási képességek biztosítása,
- az ötletgazdag, kivitelezésében eredeti, társas színvonalában emelkedő gyermeki játék,
- érdeklődő, nyitott, beszédben és más kifejezési formákban bátran, a helyzetnek megfelelően megnyilatkozó, a kapcsolat felvételében és tartásában sikeres gyermekek nevelése,
- pedagógiai tevékenységrendszerünkön és a gyermekek tárgyi környezetén keresztül a gyermekek környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozása,
- a sajátos nevelési igényű kisgyermek sikeres befogadása, eredményes szocializációja,
- az egyenlő bánásmód elvének teljes körű biztosítása az óvodai nevelési folyamatban; a megértő, támasznyújtó esélyteremtés, a támogató lépések, szolgáltatások megvalósítása a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében,
- a nemek társadalmi egyenlőségének támogatása, segítése, esélyegyenlőséget biztosító, hátrányt csökkentő pedagógiai attitűd

- az emberi élet kiteljesedése szempontjából jelentős kapcsolatrendszer, az önismeret, a más emberekhez, a természeti és tárgyi környezethez való pozitív viszony megalapozása, a szociálisan kulturált személyiség formálására törekvés,
- a nemzeti, kulturális hagyományaink alapjainak átörökítése, a magyarságtudat megalapozása, hazaszeretetre nevelés,
- a nemzetiségi kisebbséghez tartozó gyermekek önazonosságának megőrzése, ápolása, erősítése, multikulturális nevelésen alapuló integrációja,
- A migráns és a nemzetiségi családok gyermekeinek interkulturális nevelése.

4.2. Óvodai nevelésünk feladatai

4.2.1. Egészségnevelés, egészséges életmódra nevelés

Kiemelt figyelmet fordítunk az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatainkra. Legfontosabb egészségnevelési célkitűzéseinket Egészségfejlesztési és Környezetnevelési Programunk tartalmazza, melyet a Pedagógia Programhoz, mint 1. sz. melléklet csatoltunk.

Feladatunk mindenekelőtt az **egészséges életmódra** nevelés. A kisgyermek civilizálása.

Testi képességei fejlődésének elősegítése szeretetteljes gondozással, testi szükségleteiknek, mozgásigényük kielégítésével, helyes óvodai életritmusuk megteremtésével, egészségvédő, egészségmegőrző, betegség-és balesetmegelőző szokások és az egészséges életmód szokásainak megalapozásával, alakításával egészséges és biztonságos környezetük biztosítása által.

Feladatunk a gyermekek testi és lelki egészségének védelme, megőrzése, edzése, óvása.

Megerősítjük, szükség esetén pótoljuk az egészséges életmód családban kialakított elemi szokásrendjét.

A gyermekekről való gondoskodás, testi állapotuk folyamatos figyelemmel kísérése, szükségleteik kielégítése a gyermeki önállóság és a segítségadás helyes egyensúlyának megtartásával, alapvető gondozási tennivalója az óvónőknek, az őket segítő pedagógiai asszisztensnek és a dajkáknak.

A gyermekek óvodai életrendjét, napi életritmusát úgy szervezzük, hogy azt az érzelmi biztonságot megerősítő, szokásrendet megalapozó állandóság, a tevékenységek gyermekek által is belátható és ismert ismétlődései jellemezzék.

A folyamatos, egész napos játékot a testi szükségletek kielégítésével kapcsolatos tevékenységekkel szakítjuk meg és tagoljuk. Óvodai életünk sietség nélküli. Elegendő időt hagyunk a tevékenységekre, befejezésükre, esetenként az újrakezdésre, ismételtetésre.

Az egészségnevelés szempontjából is kiemelkedő jelentőségű **mozgásra** megkülönböztetett figyelmet fordítunk. Feladatunk a gyermekek összerendezett mozgásfejlődésének elősegítése.

A gyermekek természetes mozgásaira épülő mozgásos játékokra minden nap sok lehetőséget teremtünk a szabadban.

Valamennyi csoportban mindennapos testnevelést, és heti egy alkalommal kötött keretű játékos testedzést szervezünk.

A gyermekek edzését az egészségük megőrzése szempontjából lényeges tennivalóként tartjuk számon. Naponkénti rendszerességgel a lehető legtöbb időt a szabad levegőn töltjük, szabad és irányított játékkal, mozgással, esetenként sétával, kirándulással.

A **pihenés, alvás** fontos eleme a gyermekek egészséges óvodai életrendjének. Ebéd után valamennyi gyermek lepihen. A gyermekek hálórúhába öltözve fekszenek le. A mesével, halk dúdolgatással megteremtett és nem kioroszakolt nyugalomban a gyermekek igényük szerint alszanak, vagy csendben pihennek az óvónő gondoskodó jelenlétében. Tekintettel vagyunk a gyermekek életkori különbségekből adódó és az egyénenként is eltérő alvásszükségletére. A nagyobb gyermekek, a korábban felébredők folyamatosan felkelhetnek.

A gyermekek egészséges **táplálkozását** mindaddig, míg intézményünk fenntartója ezt lehetővé teszi, saját konyháinkról biztosítjuk. Étrendi összeállításban, tápanyag-összetevőkben, ételminőségben a szükségleteikhez igazodunk. A tízórai ideje a gyermekek reggeli érkezési idejének különbözősége miatt folyamatos, az ebéd kötött időpontú, az uzsonna ideje a gyermekek egyéni alvási igényéből, ébredési idejéből adódóan szintén folyamatos lehet.

A kulturált, önálló étkezésre szoktatjuk a gyermekeket: az ízléses asztalterítésre, az étkeződények, evőeszközök és a papírszalvéta használatára, a tálból való szedés, kancsóból való töltés önállóságára, az asztalnál való illendő viselkedésre. Mindenkor tekintetbe vesszük az ízlésükben, étvágyukban, táplálkozási szokásaikban meglévő egyéni különbségeket. Az ételek elfogadását ösztönözzük, de nem kényszerítjük.

Az egészségvédő **testápolási szokások** a tisztaságigény kialakítását is szolgálják. Idetartozóan az étkezés előtti toalett-használat, a kéz szennyeződésével járó más tevékenység utáni kézmosás, a körmök körömkefével való tisztítása, a törölközővel való bánás, az ebéd utáni fogmosás, a helyes orrfúvás, az egészségügyi papír helyes használata, a fésülködés.

A gyermekeket fokozatosan szoktatjuk a személyükkel, ruházatukkal, használati tárgyaikkal, környezetükkel kapcsolatos rendre, tisztaságra. A saját tárgyak felismerésére, használatára. Az eszközök, ruházat használat utáni helyre tételére, elrendezésére, tisztaságának megóvására, a velük való kíméletes bánásra. A hulladékgyűjtő használatára a szobában és a szabadban, a lábtörlő használatára, az ajtók csendes nyitására, csukására.

A hőmérsékletnek megfelelő **öltözködéssel** védjük az egészségüket. Az öltözködésben alakítjuk, fejlesztjük önállóságukat. Az iskolába lépésig megtanulják az öltözködés helyes sorrendjét, ruhájuk, cipőjük önálló fel-és levételét, rendben való helyretételét, letisztítását, a gombolást, a fűzést, a kötést. Az öltözködéssel fejlesztjük ízlésüket is.

Együttműködünk a szülőkkel és a megfelelő szakemberekkel a speciális gondozó, prevenció és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátásában.

4.2.2. Környezetvédelemre nevelés

A gyermekek környezetvédő szokásainak alakítására, szemléletformálására is gondot fordítunk. A felnőttek viselkedése itt is minta a gyermekek előtt: vízzel, energiával takarékosan bánunk, környezetüket mindig rendben tartjuk, a hulladékot szelektíven gyűjtjük, a kulturált természetjárást kedveljük, az élőlényeket és élőhelyüket tiszteletben tartjuk. A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület ajánlása szerint valamennyi óvodai csoportunkban egész évben gondozzuk a körülöttünk élő madarakat. A Zöld jeles napok közül megünnepeljük a Madarak-fák napját, a Föld, a Víz és az Állatok Világnapját. Minden évben munkatervünkben kiválasztunk egy zöld jeles napot, amit mindhárom óvodánk közösen ünnepel. Mindhárom óvodánk Zöld óvoda címmel, a Ringató Körzeti óvoda Madárbarát minősítéssel rendelkezik.

4.2.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Alapvető feladatunk az egészséges érzelmi életre nevelés, a szocializáció biztosítása, mint az „emberi lényeg kimunkálása”, a kisgyermek humanizálása.

A kisgyermekkor szocializáció fő tényezőjének a családot tekintjük, az óvodát pedig az elsődleges, családi szociális tér kiszélesedésének, kiteljesedésének. Az óvodában társas együttélésre nevelünk, melynek folyamatában a gyermek önmaga és környezete megismerését tanulja. Emberi viselkedésformákat, érzelmi kifejezési formákat sajátít el. Magáévá teszi a közösségi együttélés szabályait, az elvárt viselkedésmódokat. Tökéletesedik, árnyaltabbá válik a másokkal való kapcsolat legfőbb közvetítő eszköze, a beszéd.

Megtanulja a tárgyakkal való bánás módjait, az eszközös tevékenységet.

Megtapasztalja, tanulja az önkifejezés, önérvényesítés, akarás lehetőségeit, formáit. Természetes társas kapcsolatait serkentik és szabályozzák aktivitását, érdeklődését, kezdeményező-készségét.

Nevelésünk során a kisgyermek érzelmi fejlődésére, kiegyensúlyozott érzelmi életére megkülönböztetett figyelmet fordítunk.

Nyugodt, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes, önálló tevékenységre, aktivitásra ösztönző környezetet biztosítunk számukra, hagyjuk kibontakozni, megvalósítani törekvéseiket. Szem előtt tartjuk érzelmeik dominanciáját, elősegítjük érzelmeik gazdagodását, differenciálódását: erkölcsi, szociális, esztétikai, intellektuális érzelmeik alakulását. Segítjük az érzelmeik irányítási, szabályozási képességének, az önuralomnak a kifejlődését, alakulását. A nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek és a családhoz való kötődést szűkebb és tágabb környezetünk értékeinek megismertetésével erősítjük.

Már az óvodába lépésük előkészítése során, majd óvodai befogadásuk idején is igyekszünk a család segítségével utat találni a gyermekekhez. Az óvodai felvételnél felajánljuk az óvodába lépést megelőző családlátogatást a gyermekekkel való ismerkedés céljából. Az óvodai környezet megismertetésére, elfogadtatására is hosszabb időt hagyunk. Ajánljuk a szülőknek, hogy már az óvodába lépés előtt jöjjenek el gyermekükkel az óvodába ismerkedni, játszani.

Az óvónő feladata az óvodai nevelés folyamatában a helyes és elutasított magatartásformák egyértelmű közvetítése, a szabályok elfogadtatása, az együttlét élvezetessé tétele, a védettség és a gyermeki önállóság helyes arányának megteremtése, a gyermekek kapcsolatteremtő képességének, erkölcsi tulajdonságainak, az akarati tulajdonságoknak, a szociálisan elfogadott önérvényesítés képességének, szokás- és normarendszerének megalapozása.

A gyermekek magatartásának befolyásolását a köztük, a köztük és az óvónők, köztük és a dajkák között kialakult érzelmi kötődésre alapozzuk.

Különös jelentőséget tulajdonítunk annak, hogy a gyermek-gyermek, óvónő-gyermek, a gyermek-dajka, gyermek-pedagógiai asszisztens kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvónők és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

Nevelésünk nem mindent megengedő. Csak a felesleges akadályozásokat kerüljük el. A korlátozást, az akadályok elviseltetését a gyermek realitásérzékének kifejlődése szempontjából a nevelés fontos elemének tartjuk. A kivárást, az azonnali élvezetről való lemondás képességét a későbbi öröm kedvéért, a mások igényeinek tekintetbe vételét szeretettel, fokozatosan, a gyermek érettségének megfelelően, de határozottan építgetjük.

Óvodai társas együttlétünk elemi szabályai

- Ne bánts, ne zavar, hagyd játszani a másik kisgyereket!
- Segíts neki, ha rászorul és te ügyesebb vagy!
- Igyekezz örömet szerezni másoknak!
- Hallgass az óvó néni, dajka néni szavára!
- Óvó néninek, mindent elmondhatsz.
- A játszóhelyet óvó néni tudtával hagyhatod el!
- Mesemondáskor, pihenéskor légy csendben!

Gondot fordítunk az érintkezési kultúra, a jó megjelenés, a kulturált étkezés, a közlekedés illemszabályainak megismertetésére, a helyes magatartásformák kialakítására:

- a köszönésre,
- a beszélő végighallgatására,
- a beszéd közbeni tekintetváltásra,
- az elkérés, a megköszönés formáira,
- a rendezett, tiszta külsőre, az ünneplő öltözék viselésére a megfelelő alkalmakkor,
- az étkezőasztalnál ülés illendő módjára,
- a csukott szájjal rágásra,
- a tányér fölött étkezésre,

- étkezésnél a halk és nem tele szájjal való beszédre,
- a csoportos sétánál a járda belső felén való haladásra, az előttük haladókra is figyelő közlekedésre,
- utcán, közlekedési eszközön a nyugodt viselkedésre, csendes beszélgetésre.

A gyermekek nyitottságára építve segítjük elő, hogy a rá tudjanak csodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tiszteljék és becsülik azt. Az élet, az élővilág tiszteletére, megbecsülésére neveljük a gyerekeket. Megismertetjük velük szűkebb és tágabb környezetüket, amely a szülőföldhöz kötődés alapja.

Alakítjuk a gyermekek környezetvédelmi viselkedési és magatartásformáit.

A gyermekeket a különbözőségek elfogadására, tiszteletére neveljük.

Speciális ismeretekkel, sajátos törődéssel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus vagy más gyógypedagógus, konduktor stb.) közreműködésével.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel.

4.4. Tehetséggondozás

A tehetséggondozás és felzárkóztatás feladatait kiemelten kezeljük, Programunk III.számú mellékleteként csatolt Tehetséggondozási programunk alapján. A gyermekek fejlődési dossziójában mindkét terület feladatait előre tervezzük és írásban dokumentáljuk.

A tehetséggondozás a mindennapjaink során jelen levő feladatunk. Építve a kisgyermek nyitottságára, érdeklődésére, mikrokörnyezetben vagy egyénileg lehetőség és feladat számunkra érdeklődésének, készségeinek, képességeinek ez irányú fejlesztése.

A család, a szülők figyelmét felhívva gyermekük ügyességére, érdeklődésére, kínálunk lehetőséget is: néptánra, kézműves foglalkozásra, angol nyelvvél való játékos ismerkedésre. Megfigyelhetjük már óvodáskorban a zene, a logikus gondolkodás, a mozgás, a kiemelkedő vizuális és kommunikációs képességű gyerekeket, akik a csírákat, a lehetőségeket hordozzák magukban. Feladatunk, „Az óvodai nevelés országos alapprogramja” által megfogalmazott kimeneti jellemzőkhöz viszonyítva felismerni, beazonosítani ezen átlagon felüli adottságokat. Óvodánkban e különleges bánásmódot igénylő, tehetség csírákat mutató gyermekekkel, tehetségigérettel a lehető legkorábban kezdjük a személyre szabott gondozást. Tudatosan tesszük, mert a tehetségek segítésében, a gyermekkortól kezdődő folyamatban, meghatározóak az első évek a gyermek és a szülő számára. Fontos feladatunk a szülők és a kortársak tehetséggondozói szemléletének kialakítása, a szülők tájékoztatása, megnyerése a munkában.

Feladatunknak tekintjük, hogy minden tevékenységben biztosítsuk az elmélyülést, a lehető leggazdagabb, inspiráló környezetet. A tehetségsegítő pedagógiai munkánk sikerességének alapja az óvodáskor életkori sajátosságainak, és hagyományaink figyelembevétele.

Tudatos, tervezett nevelői munka során figyelemmel kísérjük, és támogatjuk a gyermekek képességeinek kibontakoztatását, szükség szerint igénybe vesszük a Pedagógiai Szakszolgálatok segítségét.

A tehetséggondozás az óvodai nevelésünk szerves része. A tehetségigérettel képességekhez igazodó magas színvonalú fejlesztését óvodánk, mint bejegyzett Tehetségpont biztosítja részletesen kidolgozott Tehetségfejlesztő programunk alapján.

4.5. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Fontos szem előtt tartanunk, hogy az anyanyelvi nevelést valamennyi tevékenységi forma keretében meg kell valósítanunk.

Lényeges feladatunk a gyermekek anyanyelvének, értelmének fejlesztése, az anyanyelvi-, értelmi nevelés megvalósítása.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítanunk. Hangsúlyos feladatunk az anyanyelvi fejlesztés és a kommunikáció, metakommunikáció különböző formáinak alakítása beszélő környezettel, melynek alapja az óvónő mintaszerűen tiszta, helyes, árnyalt beszéde, szabályközvetítése (a javítgatás elkerülésével), a beszédhelyzetnek megfelelő beszédviselkedése, a személye által meghatározott, a gyermeket beszédre ösztönző érzelmi légkör.

Feladatunk a beszéd fejlődésének elősegítése, amely magában foglalja a folyamatossá válást, a szituációs beszéd háttérbe szorulását, az összefüggő szövegjelleg erősödését, a szókincs gyarapodását, a mondatszerkesztés pontosabbá válását és jelenti a beszédészlelésben, beszédmegértésben, beszédviselkedésben való előrelépést is.

Törekednünk kell arra, hogy verbális és nonverbális, metakommunikációs közléseink mindig összhangban legyenek.

Mindenekelőtt a gyermekek természetes kíváncsiságára, érdeklődésére, valamint meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építő, a minél több cselekvő tapasztalást biztosító óvodai élettel biztosítjuk értelmi nevelésüket. Ezáltal elősegítjük a gyermekek értelmi erőinek gyarapodását, az érzékelés differenciálódását, a pontosabb észlelés kialakulását, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás fejlődését.

Feladatunk az élmények fonalán, a gyermekek kérdéseire adott válaszaink útján az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről, a világról való tudásának, a gyermeki műveltség anyagának bővítése, elemi szintű elrendezése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érezékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.

A nemzetiségi és migráns gyermekeket egyénileg fejlesztjük a magyar nyelv megismertetése terén.

4.6. A gyermekek védelmének feladatai

A gyermekek védelmében ellátott feladatainkat a közoktatási és a gyermekvédelmi törvényben foglaltak szerint végezzük. Minden óvónő fontos feladata a gyermekek egyéni sorsával való törődés. Felfigyelünk az otthoni környezet, a gyermekek testi és kedélyállapotában tapasztalható egyensúlytalanságaira. Folyamatosan megismerjük azokat a körülményeket, amelyek a gyermekek családi helyzetét hátrányosan érintik, egészséges fejlődésüket hátráltatják, esetleg veszélyeztetik. Veszélyhelyzet vélelmezése esetén a gyermekvédelem intézményrendszere felé jelezzük azt. Valamennyi óvónő közreműködik a gyermekek fejlődését veszélyeztető okok feltárásában, a káros hatások pedagógiai eszközökkel való ellensúlyozásában.

Arra törekszünk, hogy a család gyermek iránti felelősségét is erősítsük. Gyermekvédelmi munkánk segítségnyújtás a kisgyermeknek, a családnak. Megértő, támasznyújtó egyéni bánásmóddal segítjük elő a gyermek hátrányainak leküzdését.

Együttműködünk a gyermekjóléti szolgálattal, a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal, a gyermek-egészségügyi szolgálattal a rászoruló gyermekek problémájának megoldása érdekében. A segítségnyújtás kezdeményezői vagyunk minden esetben, ha a magunk eszközeivel nem tudjuk a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel megszüntetni, vagy a gyermekközösség védelme érdekében az indokoltá válik. Gyermekvédelmi feladatunk szakszerű, hatékony ellátását 2017 szeptemberében alakuló munkacsoportunk segíti.

4.7. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

4.7.1. Általános elvek és feladatok

Óvodánkban együtt neveljük az ép és a sajátos nevelési igényű: mozgásszervi fogyatékos, beszéd fogyatékos, az integráltan nevelhető autista és az enyhén értelmi fogyatékkal küzdő kisgyermeket, akiknek esetében a szakértői bizottság szakemberei ígéretesnek tartják az egészséges gyermekek többségi csoportjában történő integrált nevelését.

A sajátos nevelési igényű gyermekek száma csoportonként nem lehet több mint a gyermekcsoport létszámának 10 % -a.

A családdal együttműködve arra törekszünk, hogy a sérült kisgyermek annyi időt töltsön óvodai társas együttléttel, amennyit el tud fogadni, amennyire igénye van, ameddig jól érzi magát.

Pedagógiai Programunkban leírt, nevelőmunkánkat általánosan szabályozó tartalmi elemek mellett a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve alapján határozzuk meg a különleges gondozást igénylő gyermekek nevelésének speciális elveit és tennivalóit. Nevelési eljárásainkban alapozunk a gyógypedagógiai-, orvosi-, pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira.

A gyermek egyediségét tiszteletben tartjuk, a sérüléséből adódó sajátos igényeire figyelünk.. Szeretettel neveljük. Nevelésük speciális ismereteket, sajátos törődést igényel. Képességeikhez mért lehető legjobb eredmények elérése érdekében fejlesztésükhöz gyógypedagógus, logopédus, konduktor, pszichológus szakemberek egyéni, vagy csoportos fejlesztő foglalkozásain való részvételüket tartjuk szükségesnek. Ezek az egyénre szabott fejlesztések történhetnek az óvodában, (a fejlesztéshez szükséges eszközökkel felszerelt fejlesztő szobáinkban)vagy az óvodán kívül is. Ennek eldöntését a Pedagógiai Szakszolgálatra bízuk, de a fejlesztő pedagógusok által tervezett egyéni fejlesztési tervekről folyamatosan tájékoztatást kérünk, hogy az óvodai nevelés keretében gyógypedagógiai asszisztensek segítségével a sajátos nevelési igényből adódó hátrányokat csökkenteni tudjuk.

Befogadó szemlélettel alakítjuk a gyermekközösségben a különbözőséget elfogadó viselkedést és magatartást, ezen belül különösen a toleranciát, türelmet, megértést, figyelmességet, segítőkészséget, empátiás készséget. Ebben a befogadó, elfogadó társas környezetben segítjük, hogy az ép gyermekek között, valóságos élethelyzetekben alakuljanak ki a sajátos nevelési igényű gyermekekben az együttéléshez szükséges pozitív beállítódások, tulajdonságok, kompetenciák.

Szem előtt tartjuk, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes lehet. Felismerjük ennek jeleit, támogatjuk az e területen való kibontakozását.

Tudatosan fejlesztjük a nem, vagy kevésbé sérült funkciókat annak érdekében, hogy a differenciáltabb működéssel bővíljenek a kompenzációs lehetőségek.

Nagy gondot fordítunk a gyermek önállósága kialakítására. Csak annyi segítséget adunk, amennyi nem gátolja az önálló cselekvését.

Az egészséges gyermekek nevelése szempontjából többletnek gondoljuk az integrált nevelést, mert több alkalma nyílik a gyermekeknek a segítségnyújtásra, az alkalmazkodásra. Megtapasztalják, hogy minden gyermek hordoz értéket, minden gyermekben van szeretni való, megtanulják egyediségét elfogadni.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlődését önmagához mérjük. Az óvodában a többi gyermekkel együtt foglalkoztatjuk, főként a szabad játékot felcsaláskínálva, felhasználva segítjük fejlődését.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének hatékonysága, eredményessége, szakszerűsége és célszerűsége érdekében együttműködünk a Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálattal és a Bárczi Gusztáv Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény megfelelő szakembereivel (pszichológusával, logopédusával, vagy más gyógypedagógusával, konduktorával).

Feladatunk szükség szerint szakvélemény, fejlesztési javaslat kérése a megfelelő szakszolgálatoktól.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését „Egyéni fejlesztési terv” alapján végezzük. A fejlesztés tevékenységét „Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció egyéni fejlődési lap” című nyomtatványban rögzítjük, dokumentumainkban a mindenkor érvényben lévő jogszabályoknak megfelelően vezetjük.

4.7.2. A sérülés-specifikus fejlesztés feladatai

Alapító Okiratunk alapján, óvodánk elsősorban a mozgás-és a beszéd fogyatékos gyermekek integrált nevelésére kijelölt intézmény városunkban.

4.7.3. A mozgáskorlátozott gyermek nevelésének kiemelt feladatai

- a speciális, egyénre szabott eszközök használatának megtanítása,
- ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet sokrétű megismertetése,
- az életkornak megfelelő tapasztalatok megszerztetése,
- a megtanult mozgások alkalmaztatása,
- az önállóság kialakítását segítő akadálymentes közlekedés biztosítása.

Kiemelt feladat a mozgásnevelés, amelyet főként a teljes óvodai nap folyamán adódó változatos, természetes helyzetekben valósítunk meg. Kapcsolatot tartunk a gyermekkel foglalkozó gyógypedagógussal, konduktorral.

4.7.4. A súlyos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek

Óvodai nevelésében az anyanyelvi nevelés, a mozgás, a kommunikáció fejlesztését, a vizuomotoros, koordinációs készség fejlesztését alkalmazzuk, melyek segítik az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését.

A sérülés specifikus fejlesztéshez, speciális terapiák alkalmazásához (diszlexia-prevenció, grafomotoros fejlesztés) alkalmazásához logopédia szakos gyógypedagógus szakember közreműködését vesszük igénybe.

4.7.5. A megismerő funkciók organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermek

Esetében még hangsúlyosabb a családdal és más szakemberrel történő együttműködés. A gyermekkel foglalkozó óvónők a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait figyelembe véve végzik nevelőmunkájukat.

A megismerő funkciók (érzékelés, észlelés, emlékezet, képzelet, gondolkodás) fejlesztésének is legfőbb színtere a szabad játék. A fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, tapintásra vonatkozó mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd-és nyelvi készségek fejlesztését.

A szabályok következetes alkalmazása fokozza a gyermek biztonságérzetét, csökkenti a helyzetek feszültségét, az indulatok kialakulását. Fontos, hogy a gyermek érezze a neki szóló személyes figyelmet. A jó gyermek-felnőtt kapcsolat kialakulása segíti a csoportban elfoglalt helyének alakulását.

4.7.6. A migráns gyermekek interkulturális nevelése

A migráns gyermekek kezdeti viselkedését meghatározza aktuális érzelmi beállítódásuk és előzetes szocializációs tapasztalatuk.

Feladatunk a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése. Segítjük őket a magyar nyelv elsajátításában, melynek leghatékonyabb eszköze a játék, tere pedig maga a közösség.

A gyermekközösség megismertetése hazájukkal, az ott élők szokásaival, nyelvével a szülők bevonásával.

5. Óvodai nevelésünk feltételrendszere

5.1. Szervezeti formák

Óvodai nevelésünket lehetőség szerint különböző életkorú gyermekeket befogadó, együttnevelő gyermekcsoportokban valósítjuk meg.

Vegyes életkorú csoportjainkban a szociális tanulásra gazdagabb lehetőség kínálkozik a nagyobbak utánzásának, modellkövetésének, a kisebbekhez való alkalmazkodásnak a nyomán. Ez a szervezési forma jó hatással van az önállóság fejlődésére, az empátiás képesség alakulására. Az állandóság biztonságát nyújtja az életkoruk vagy a fejlődési ütemük eltérése miatt 6 éves koruk után is az óvodában maradó és az integráltan nevelt, különleges gondozást igénylő gyermekeknek. Családias forma, lehetőséget ad a testvérek, rokonok, ismerősök életkortól független együttnevelésére. Az óvodában töltött idő itt csoportváltás nélküli.

Az életkor szerint osztott csoportok szervezésében rugalmasan járunk el. A csoportba beosztásnál a gyermekek biológiai életkora mellett tekintettel vagyunk fejlettségükre is. A szükséges csoportváltásra (csoportismétlésre) minden körülményt mérlegelve teszünk javaslatot a szülőknek. Az azonos életkorú gyermekek csoportjaiban egyszerűbb az életmódszervezés. Pozitívuma még a kortársi csoportthatás.

Óvodai szünetek, lecsökkent gyermeklétszám esetén összevont csoportban foglalkoztatjuk a gyerekeket.

Óvodánkban, élve a módszertani szabadsággal, többféle minősített óvodai nevelési programból építkezünk, ezek:

- Játékkal, mesével, folyamatos időben

- Freinet szellemű módszer

Valamennyi csoportunk életrendjét a játszás folyamatossága, az évszakok adta játék-, élmény- és tevékenységlehetőségek kihasználása jellemzi. A megegyezésen alapuló azonosság kell jellemezze a nevelői stílust, a gyermekek óvodai életrendjének főbb eseményeit, időegységeit, szabályait, a műveltségi anyag kiválasztásának szempontjait, a gyermekek elvárható fejlettségi mutatóit, mint a nevelés eredményességének jellemzőit. A különbözőségek a tevékenységek, elfoglaltságok időrendjében, szervezeti formájában, hangsúlyaiban, s kisebb mértékben tartalmában nyilvánulnak meg.

5.2. Időkeretek

„A játékkal, mesével folyamatos időben” módszerével nevelő csoportjainkban nagy időegységekben gondolkodunk. A gyermekek spontán játékára és az óvónő által felkínált, évszakonként négy-öt ötletet, mintát adó játéktémára fordított időtartam nem szakaszolt, hanem folyamatos. Mindenre annyi időt fordítunk, amennyi az alapötletnek és variációinak teljes kijátszásához szükséges.

A „Freinet-szellemű” módszerrel dolgozó csoportban az évszakok három hónapos időegységében gondolkodunk. Ezen belül természet-és élet közeli élménykörökbe foglaljuk a játékot, a tapasztalat és élményszerző tevékenységeket.

Óvodánkban a **gyermekcsoportok napirendje** az alábbi időegységekben szervezett tevékenységformákban zajlik **a nevelési év szorgalmi időszakában:**

6.00–11.45 óra	<p>Játék a szobában és a szabadban.</p> <p>Közben:</p> <p>Folyamatos tízórai 8-9h között</p> <ul style="list-style-type: none"> - az Erdei tagóvodában „Beszélgető kör” az óvónő által előre tervezett tartalmakkal, a gyerekek életkori összetételének figyelembevételével, differenciáltan maximum 10-15percben - mindennapos testnevelés - mese, - kötött szervezésű testnevelés foglalkozás a beosztás szerinti napon és időpontban, - játékba integrált tanulás, szervezett tanulás, a Kuckó tagóvodánkban játékos ismerkedés idegen nyelvel - logopédiai és fejlesztő foglalkozások a gyermekek egyéni részvételével, - gyermekeknek szervezett színház, bábszínház, játszóház, - játékos mozgás a szabad levegőn (az időjárástól függően a lehető legtöbb időt a szabadban töltjük) - esetenként séta, túra, kirándulás - Ovifoci a VFC USE szervezésében a gyerekek egyéni részvételével
11.45–12.00 óra	Előkészületek az ebédhez.
12.00–13.00 óra	Ebéd, készülődés a pihenésre.
13.00–15.30 óra	Mese, pihenés, folyamatos felkelés, uzsonna, játék
15.30–17.00 óra	<p>Játék a szobában, udvaron.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Közben hitoktatás a gyermekek egyéni részvételével (szülői igény szerint)

A gyermekcsoportok napirendje nyári időszakban:

(Összevont csoportban fogadjuk a gyermekeket, ha a lecsökkent gyermeklétszám indokolja azt.)

- 6.00–11.45 óra Játék a szobában és a szabadban, mese, az időjárásnak megfelelő tevékenységi formák (fürdőzés, napozás).
Közben:
folyamatos tízórai 8-9h között
- játékba integrált tanulás,
 - játékos mozgás a teremben és a szabad levegőn,
 - mindennapos testnevelés,
 - esetenként séta, túra, kirándulás.
- 11.45–12.00 óra Előkészületek az ebédhez.
- 12.00–13.00 óra Ebéd, készülődés a pihenésre.
- 13.00–15.30 óra Mese, pihenés, lehetőség szerint folyamatos felkelés, uzsonna
- 15.30–17.00 óra Játék az udvaron, rossz idő esetén a szobában.

Egész évben reggel 6.00-7.00h között, valamint délután 16.30-17.h-ig a gyermekeket összevont csoportban foglalkoztatjuk. Az összevont csoport pontos helyéről a bejárat ajtó mellett kihelyezett táblákon tájékoztatjuk a szülőket. Óvodáink teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel óvodapedagógus foglalkozik.

6. Óvodai nevelésünk tartalma a munkálkodó és az ünnepnapjainkon

6.1. Óvodai életünk tevékenységformái

6.1.1. A játék

„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait.

Ő azt hiszi játszik, de mi már tudjuk, mire megy a játék.

Arra, hogy e világban otthonosan mozgó, eleven eszű,

tevékeny ember váljék belőle.”

(Varga Domokos)

A játék több mint egy tevékenységforma a többi közül. A gyermek létformája, életkori szükséglete, élményt adó tevékenysége. A szimbólumok nyelvén kifejezett gyermeki kommunikáció, összetett viselkedési mód, akülső és belső valóság feldolgozásának lehetősége, a gyermeki tanulás igazi terepe és módja. Magában foglalja az óvodás gyermek fejlődése szempontjából fontos tevékenységeket, ismereteket. Nevelőmunkánkban alapozó funkciója van, képesség-és kreativitásfejlesztő, erősítő, ismeretszerző hatására elsősorban építünk.

A játék folyamatát és módját teljes egésznek tekintjük. Teendőinket nem osztályozzuk játékfajták szerint, mert óvodáskorban a folyamatos differenciálódás ellenére sem különülnek még el egymástól, nem öltenek tiszta formát az egyes játékmódok. Az óvodásaink igazi játéka a szimbolikus szerepjáték, de az érzékszerveket ügyesítő, tapasztaló gyakorló, a konstruáló, a szabályjátékok is fontosak, a játszás folyamatában összefonódnak. A gyakorlás, a szerep, a konstruálás, a szabály együttesen vannak jelen a játékokban.

Teendőnk mindenekelőtt, hogy biztosítsuk, a gyermek sokat, szabadon játszhasson, vagyis utánozhasson, kipróbálhasson, kitalálhasson.

A szabad játék sohasem jelenti a gyermek magára hagyását, a „felnőtt-nélküliséget”. Óvónői szerepünk, a játékhoz való viszonyunk kettős: tudatos jelenlétünk megengedő, támogató és modellnyújtó, együttműködő. Megengedő szerepünkben is gyermekekre figyelő.

Fontos dolgunk, hogy segítsük begyűjteni az érdekes, jó játszás élményanyagát, motívum- és képzet elemeit. A magunk érdeklődést keltő tevékenységével adjunk követhető mintát a motívumok összerakására, változataira. A gyermekek magányos, páros vagy csoportos játéka mellett időnként magunk is kezdjük valami érdekeset, amiből játék kerekedhet.

Találékonyságunkkal, ügyességünkkel segítsük a gyermekeket a maguk kezdte játék céljának megfelelő sikeres továbbvitelében, hogy a játék gazdagodjék. Játék közben mintegy észrevétlen, szórakoztatva építjük gyermeki műveltségüket a játékhoz illő vizuális megoldásokkal, mozgás mintával, versekkel, énekekkel, ismeretekkel, anyanyelvi játékokkal. Segítsük a társakhoz való alkalmazkodást, a társas kapcsolatok fejlődését, a szabályok betartását.

Juttassuk érvényre a szabad játék túlsúlyának érvényesülését. A szabad játék folyamatosságának érdekében hagyjunk elegendő időt a játék befejezésére, az elmélyült játékot ne zavarjuk meg más tevékenység felkínálásával, és adjunk lehetőséget a játék későbbi folytatására.

Biztosítsunk megfelelő csoportléghőkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket a különböző játékformákhoz.

Játékban kialakuló társas kapcsolatok fejlesztik a gyermekek beszédét, a szerepvállalás, követés során gyakorolják a gyerekek az odaillő hanglejtést, mimikát. Gondolkodtató, cselekedtető játékban fejlődik a gyerekek gondolkodása, kifejezőképességük. Olyan szituációkat teremtünk, melyben a gyermek megfigyel, felfedez, új ismereteket szerez, gondolkodik, mindenről beszélhet, kérdéseire választ kap. A gyermek is megválaszolja a hozzá intézett kérdéseket, a gyerekek párbeszédet folytatnak, alkalmazzák a kérdést, felszólítást, kijelentést.

6.1.2. A mese és vers

Óvodai nevelésünkben a **mese** a játékhoz hasonlóan kitüntetett szerepű. A mindennapos mesemondással a sokat és jól játszó gyermek fejlődését más oldalról segítjük elő. A játék fizikai, cselekvő aktivitását mesehallgatáskor a ráfigyelés, a befogadás csendes, befelé forduló lelkiállapota, a képzelet, a gondolkodás elevenségével a belső képteremtésben megnyilvánuló aktivitás váltja fel.

A mesehallgatást is örömmérvés kíséri. Ráhangolódással, érzelmi kötődéssel kapcsolja a gyermekeket a mesélő óvónőhöz, erősítve biztosságérzését. A mese társas élmény. Illik az óvodások szemléletmódjához, világképéhez. Híd a gyermek vágyai és a valóság között. Megjeleníti szorongásait és feloldást kínál neki. A tárgyi világot is megelevenítő, átlekesítő szemléletmódja és az ahhoz társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszti a gyermekeket a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésre. Az anyanyelv elsajátításának páratlan eszköze.

Meséket elsősorban a népmeséinkből választunk. A népmesék megőrzendő nemzeti értékeink. Anyanyelvünk dallamát, ritmusát, hangzóvilágát, szókészletét, nyelvi fordulatait tisztán közvetítik és örökítik át. A népmesék, a magyar mondavilágból megismert történetek tiszta erkölcsre tanítanak, magyar népünk szép erkölcsi szokásaira.

Kiseb arányban válogatunk klasszikus és a kortárs íróinktól is, prózai és rövid, verses irodalmi meséket.

Mondunk rövid, magunk kitalálta történeteket, elbeszéléseket is: magunkról, gyermekkorunkról, más gyermekekről, állatokról, családról, az iskoláról, az alkalomhoz illő témáról.

A csoport mindkét óvónője kialakítja a maga mesekészletét, amit csak ő mesél. A gyermekek így ugyanazokkal a tagolásokkal, beszédfordulatokkal hallgathatják az ismétlések során újra és újra a mesét. Az óvónők évenként 8-10 új mesét mondanak, azokat és a régi kedvelt meséket sokszor ismétlik.

A repertoár összeállításánál figyelembe vesszük a gyermekcsoport életkor szerinti összetételét is. A mese kiválasztása hangulatilag kapcsolódhat az aznapi játékhoz, de attól független is lehet.

Fontos, hogy a mesemondáshoz kedvezőek legyenek a feltételek. Az óvónő kivárja, a mesemondásra utaló helyzet megteremtésével előidézni a meseváró együttlétet, csendet. Jó

helye van a mesének a pihenés idején, elalvás előtt vagy a szabadba készülés előtti megcsendesedéskor.

A **vers**, a **mondóka** ritmusos, érdekes beszéd, amit mozgással kísérhetünk és hangulata szerint a játékhoz kapcsolhatunk. A játék mindennapos alkotóeleme. Az anyanyelvi nevelésünk hatásos eszköze.

Főként a népköltészet mondókaanyagából válogatunk. Minden helyzethez, játékra ösztönző képzetkörhöz találhatunk közöttük odailót, a kisebb és a nagyobb gyermekeknek valót. Sokat mondogatjuk a gyerekekkel, nem tanítjuk didaktikai értelemben.

Klasszikus és kortárs költők gyermekeknek való verseiből is választunk az évszak, a megfigyelt természeti jelenség, tevékenységünk vagy az ünnepvárásunk hangulatának megfelelő. Meghallgatásra és közös mondogatásra valót. Feladatunk a nagyobb gyermekeknél is a verselés élvezetessé tétele és nem a teljesítményelvű gyakoroltatás.

A gyermek saját vers-és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

Dramatizálás, bábozás során gyakorolják a gyerekek a mondat szerkesztést, párbeszédes formát, fejlődik nyelvi emlékezetük. Szókincsük bővül az irodalmi alkotásokban megismert és jelentéstartalommal bíró szavakkal. Mese, vers, mondóka a nyelvtanilag helyes mondatok formálására, tiszta kiejtésre, kifejező előadásmódra ad lehetőséget.

Mondókázni, verselni az óvónővel kettesben, vagy kisebb csoportban is lehet, a nap folyamán bármikor.

Az óvónőnek legyen versekből, mondókákból is gazdag tudáskészlete, amelyből bármikor előhívhatja a helyzetnek megfelelőt.

6.1.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Zenei nevelésünk a gyermekeket élményhez juttatja, felkelti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Megszeretteti a gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat és szoktatja őket a szép, örömteli éneklésre.

Arra törekszünk, hogy a Kodályi elveknek megfelelően élmény legyen az ének, a játék, a tánc is, amely a legkiválóbb készség és képesség fejlesztő eszköztárként is funkcionál, hiszen minden kompetencia területet fejleszthetünk népi gyermekjátékokkal.

Az ének-zenének és az ehhez kapcsolódó mozgásos játékoknak, táncnak bármikor helye lehet a napi tevékenységek során. Kapcsolódhat játék helyzetekhez, manuális tevékenységekhez, természeti megfigyeléseinkhez, pihenéshez. Figyelembe vesszük a gyermekek igényeit, a korosztályi és személyes sajátosságait. Biztosítjuk annak lehetőségét, hogy átélhessék a gyermekek a játék és a tánc örömét. Célunk, hogy a gyermekek a nap folyamán bármikor, önálló elhatározásból, szabadon táncoljanak, játsszák az általunk átadott, megismertetett játékokat.

Az énekes népi játékok fontos eszközüül szolgálnak a gyermekek zenei készségének/ritmus, éneklés, hallás, mozgás/ és a zenei kreativitásának alakulásában.

A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek- néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését továbbélését segítik. A népi kultúra kincseit a pedagógus saját példájával, tevékenység közben adja át. A természet rendje, az évszakok változásai, és az ezzel kapcsolatos mindennapi hagyományok, a kisgyermekek által is felfogható, átélhető jeles napok és ünnepek adják a keretét népi kultúránk, népi hagyományaink ápolásának.

Zenehallgatási anyagok kiválasztásakor válogatunk a gyermekeknek szóló minőségi kortárs és komolyzenéből, és figyelembe vesszük a nemzetiségi, etnikai kisebbségi gyermekek hovatartozását is.

Táncos tevékenység során mozgásra tanítjuk a gyermekeket. Fejlesztjük a táncos mozgáskészséget, valamint a mozgás által megteremtjük a kreativitás és az önkifejezés örömeiményét.

Játékosan fejlesztünk, a mozgásos elemek tudatos összeillesztésének legalapvetőbb elemeit: a lépést, az ugrást, a forgást, a fordulást használva. A mozgásfejlesztés során megjelennek a ritmikai, a dinamikai, a plasztikai elemek, valamint ezek különböző kiegészítői, mint a fogásmódok, és az eszközhasználatok. A tánc a közösségi együttlét, élményszerzés

lehetőségét biztosítja. Rajta keresztül fejlődik a gyermek mozgáskultúrája, ritmusérzéke, figyelemkoncentrációja, alkalmazkodó képessége. A gyermek segítőkészsége, egymásra figyelése, tánc közbeni metakommunikációja a szocializáció helyes fejlődését segíti elő.

A jól kiválasztott népi gyermekjátékok, táncos mozgások átadása örömet okoz a gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt, miközben észrevétlenül fejlesztenek is.

A zenei készségfejlesztés óvónői feladatai:

- az egyenletes lüktetés érzékeltetése,
- a ritmus kiemelése,
- motívumok kiemelése,
- a zenei ellentétpárok: halk-hangos, magas-mély, lassú-gyors megfigyelése, megkülönböztetése, alkalmazása,
- zörejek, hangok hangszínének megkülönböztetése, felismerése,
- dallam felismerése dúdolásból, hangszerjátékból, kezdő, belső és záró motívumból, a dallam jelre való elbújtatása és előhívása,
- belső hallásra, éneklés nélkül mondókák, dalok ritmusának megjelenítése,
- ritmus és dallamvisszhang,
- egyszerű térformák követése, egyszerű tánclépések megalapozása
- zenei improvizáció ritmussal, dallammal, szöveggel
- gyermektáncal a mozgáskultúra fejlesztése.

Valljuk Kodály Zoltán gondolatait: „... A gyermek ösztönszerű, természetes nyelve a dal, s minél fiatalabb, annál inkább kívánja hozzá a mozgást. A zene és a testmozgás szerves kapcsolata: énekes játék a szabad ég alatt, ősidők óta a gyermek életének legfőbb öröme.”

6.1.4. Manuális tevékenységek: rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Az ábrázoló tevékenységek: a rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, konstruálás, a kézimunka változatai, a gyermek önkifejezésének eszközei. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. E tevékenységek közben fejlődik képzelete, kreativitása, formálódik képi-plasztikai kifejezőképessége, gazdagodnak tér-, forma-, színeképzelei, eszközhasználatára pontosabbá válik.

Lehetővé tesszük, kuckós elrendezésű szobáinkban nyugodt helyet biztosítva ahhoz, hogy amikor a gyermekeknek kedvük tartja, rajzolhassanak, festhessenek, gyurmázhassanak, hajtogassanak, tépkedhessenek, ollóval vághassanak, a játékuhoz eszközöket barkácsolhassanak.

Az óvónő sokféle anyaggal, a vizuális kifejezés változatos formáival, technikával ismerteti meg a gyermekeket. Megmutatja az eszközök célszerű használatát. A technikai megoldásokra ad mintát, a téma a gyermek kedve szerint való. A valamit készítés folyamata és öröme a fontos, nem az eredmény, ezért azt nem minősítjük. Fontos a gyermekekben az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Az ábrázoló tevékenységben felhasználjuk, megismertetjük a magyar népi kultúra tárgykészítő hagyományait. Törekszünk a természetes anyagok sokszínű felhasználására.

Alkalmazzuk a népművészet motívumkincsét.

Tudatosítjuk a gyermekekben az anyagok, eszközök, munkafogások elnevezését, ezeket megtanulják, beépül szókincsükbe. A lerajzolt mesetémák fejlesztik a képzeletet, emlékezetet, fokozzák az alkotási vágyat. Gyurmázás, barkácsolás során a térbeli arányok és irányok, viszonyok megnevezésére kerül sor. Fordított a folyamat, amikor azt kérjük a gyermektől, hogy meséljen az elkészült képről. Mindkét irányból a vizuális és verbális kifejezés összhangját mélyítjük el.

6.1.5. A mozgás

A mozgás a kisgyermek életkori szükséglete. Növekedésüknek, szervezetük egészséges fejlődésének feltétele. A mozgás erősíti teherbíró-képességüket, fejleszti erejüket, ügyességüket, gyorsaságukat, jó hatással van akarati tulajdonságaik alakulására.

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás) és a testi képességeiket, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés.

Az óvodában a jól átgondoltan tervezett és, szervezett mozgásos játékokkal, mindennapos testneveléssel, testnevelés foglalkozással, játékos testedzéssel segítjük elő a gyermekek természetes mozgásainak gyakorlását, fejlődését.

A mozgásos játékok szervezett alkalmai a szabadban és a szobában:

- **Mindennapos testnevelés**

A mindennapos testnevelések időtartama: kb. 10 perc. Alaposan átszellőztetett szobában a gyermekek gyors, de alapos átmozgatása melynek során lehetőség van a testnevelés foglalkozások főgyakorlatainak előkészítésére, a foglalkozásokon végzett gimnasztikai feladatok gyakorlására, a napi játékhoz kapcsolódó utánzó mozgásokkal teli játékokra.

- **Kötött időben szervezett testnevelés foglalkozás**

Időtartama 30 perc. Heti egy alkalommal kötelező részvétellel. Tornaruhába való átöltözés előzi meg. Életkoronként tervezett rendgyakorlatok, gimnasztikai gyakorlatok, főgyakorlatok, játékok alkalmazásával biztosítjuk a személyiség és a mozgásműveltség sokoldalú fejlesztését. A legfontosabb, hogy a gyermekek sokat és szabadon mozoghassanak: járkálhassanak, futkározhassanak, ugránozhassanak, bújhassanak, kúszhassanak, egyensúlyozhassanak, mászhassanak, dobhassanak, hajíthassanak. Legyen részük sok mozgásos tapasztalatban, élményben.

A mozgásos játékok a természetes mozgásokra épülnek, ezért kiváló lehetőségei fejlesztésüknek. A szabadban a gyermekek spontán játéka mellett az óvónő minden nap kezdeményez mozgásos játékot: mozgásutánzó, fogó-futó, labdával, karikával, ugrókötéllal ügyeskedő, ugró-szökdelő, és versenyjátékokat.

A nagymozgásos magyar népi gyermekjátékok a mozgásügyesség, a ritmikus, zenés mozgások a mozgáskultúra fejlesztésének kiváló alkalmai. Ezen kívül egyedülálló lehetőségei a magyar

mozgás formái, alaki, ritmikai jegyeinek beültetésére a gyermekek mozgásműveltségébe. Minden nap lehetőleg a szabadban játsszon ezek közül is az óvónő a gyermekekkel.

A játékos testedzés a játék örömforrására, a gyermekek természetes mozgásait változatos formában magában foglaló, a gyermekeket utánzásra ösztönző játékokra épül. Mozgáskedvük ébrentartására, a mozgásra való serkentésükre, a mozgásformák vonzó formában való gyakorlására színes, változatos eszközöket, tárgyakat is alkalmazunk.

A testedző játékok célszerű kiválasztása, összeállítása az óvónő biztos módszertani tudását feltételezi. A játékokban legyen mód:

- a járás, a futás változatos formáinak, alakzatainak, ritmikájának,
- a bújás, csúszás, mászás irányban, tempóban, támaszfogásban, eszközben változatos megoldásainak,
- az egyensúlyozás különböző nehézségi fokú formáinak,
- a testhelyzetek, a kar-, törzs-, lábmozgások lehetőségeinek,
- az ugrásformák változatainak,
- a dobások eszközökben, fogásmódokban, irányokban, távolságban különböző fajtáinak gyakorlására.

Ennek biztosítása az óvónő számára feladat, melynek úgy kell megfelelnie, hogy a szervezett testedző foglalkozás a gyermekek részére játékelmény legyen.

Közlések megértésére van szükség, hogy a gyermek el tudja végezni az egyes mozgásformákat, cselekvéssorokat. Megértésük azonnal lemérhető a gyermekek mozgásából, reakciójából. Másrészről mozgásfejlesztő munkánk részét képezi a beszédszervek ügyesítése is.

6.1.6. A külső világ tevékeny megismerése

A külső világ tevékeny megismerése során a kisgyermek tapasztalatokat szerez természeti, emberi, tárgyi környezetéről, annak formái, mennyiségi, téri jellemzőiről, viszonyairól. A környezetről szerzett tapasztalatai segítik az életkorának megfelelő tájékozódását, eligazodását, pozitív érzelmi viszonyának kialakulását a természethez, az emberi alkotásokhoz. Tanulja védelmüket, az értékek megőrzését.

Olyan magatartásforma kialakítását kezdjük el óvodánkban, amely a bioszféra állapotával (föld- víz-levegő) és az emberi környezettel kapcsolatos tájékozottság kialakítására törekszik, a környezet iránti érzékenységre nevelésben, a későbbiekben pedig tudatos felelősségvállalásban teljesedik ki.

Óvodai nevelésünk természet közeli. Az élőlényekkel, az állatokkal való kapcsolatunkat segítik a csoportszobákban berendezett akváriumok, terráriumok, az udvaron elhelyezett madáretetők, itatók.

A gyermekekkel a szobában csíráztatott, hajtattott, ültetett, gondozott növények közvetlen környezetükbe hozzák a természetet. A zöldségekből, gyümölcsökből közösen készített finomságok is természeti tapasztalataikat gazdagítják.

Az óvoda környékén sétáink közben háziállatokkal, madarakkal találkozhatunk. A természeti környezetünkhöz tartozó kiserdő, a Séd patak, a tágabb környezetünkben fellelhető állatkert a megfigyelés, tapasztalatszerzés kiváló lehetőségeit kínálja az élővilággal való kapcsolatunkban.

Az élettelen környezet elemeivel, jelenségeivel, az anyagok tulajdonságaival való ismerkedésünk élményszerű alkalmi az érzékszervi megtapasztalásokra építő játékaink és a „kísérletező tapogatózásaink”.

Építünk városi világunk lehetőségeire, amely az emberek munkája, az ember alkotta környezet megtapasztalásának számtalan lehetőségét hordozza.

Elérhető közelségünkben van autóbusz pályaudvar és vasútállomás, villanyrendőr, bevásárlóközpont és piac, posta, időnként gyermekszemmel is érdekes kiállításokat rendező művelődési ház, könyvtár, kisállat-kereskedés, torony-és kertes családi házak, sportpályák, szabad terület, ahol időnként a cirkuszosok is felverik sátrukat. Környezetünkben mindig akadnak megfigyelésre indító érdekességek: építkezés, a magas házak szigetelése, csatornázás vagy kábelfektetés miatti földmunka, útjavítás, parképítés.

Tágabb környezetünkben van a csodálatos szépségű vár, a völgyhíd, amelyekre távolról, a sétáink közben is rácsodálkozhatunk, a Bakonyi Ház népi kultúránk eszközeivel, a Laczkó Dezső Múzeum régi korok tárgyi emlékeivel.

Megismertetjük szülőföldjünkkel, az itt élő emberekkel, a hazai tájjal, a helyi hagyományokkal, néphagyományok szokásaival, a családi és tárgyi kultúra értékeivel. Megtanulják ezek szeretetét, védelmét.

Hazájuktól távol élő gyermekek és szüleik számára lehetőséget biztosítunk a gyermekek életkorát figyelembe vevő élménybeszámolóra, hazájuk bemutatására.

Nyitott szemmel és szívvel élünk környezetünkben. A környező világról közösen szerzett élményeinkről időnként kisebb csoportban vagy az egész csoport részvételével elbeszélgetünk. Felidézzük az ételket, élménytöredékeket és mintegy észrevétlen hozzájárulunk feldolgozásukhoz, az ismeretek elemi szintű elrendezéséhez.

A környezettel való ismerkedés közben spontán és szervezett módon matematikai tartalmú tapasztalatokkal, ismeretekkel is gazdagodnak a gyermekek és azokat tevékenységeikben alkalmazzák. A mennyiségi, formai, nagyságbeli, téri viszonyok megismerésére való nevelésünkben a játék-és tevékenységközpontúság érvényesül. Bolyai Farkas tanítását valljuk magunkénak: „Mindenekelőtt játszódjék a gyermek: a szüntelen való tanítás elnyomja a növés erejét, s az eszet, mint az országút, olyan meddővé teszi.”

Az óvónő dolga, hogy az alkalmazott módszer szerinti szervezeti formában teremtsen lehetőséget:

- a tárgyak, személyek, halmazok összehasonlítására, szétválogatására, sorba rendezésére, az ítéletalkotásra,
- a számfogalom építésére, mennyiségek, halmazok összemérésére, párosítására, számlálására, a sorszámolásra, a különböző egységekkel való mérésre,
- tapasztalatok szerzésére a geometria köréből, elgondolás és minta szerinti építésre, alkotásra, a szimmetria megtapasztalására, a síkban és térben való tájékozódásra.

Elősegítjük a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeiknek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

Az élmények, tapasztalatok felidézését, a közvetlen tapasztalatszerzést (észlelés, érzékelés, mozgás) követő megállapítások a gondolkodást, a beszédaktivitást serkentik. Beszéd és gondolkodás párhuzamos fejlesztését végezzük problémaszituációk teremtésével.

Matematikai természetű tapasztalatszerzés során gyakorolják a gyerekek a névutók használatát, megtanulják a téri irányok elnevezését. Szókincsbővítés a természeti és társadalmi környezettel való ismerkedés során történik (mesterségek, időjárás, gyűjtőfogalmak).

6.1.7. A munka jellegű tevékenységek

A munka jellegű tevékenységek a gyermekek óvodai életének természetes velejárói, tapasztalatszerzésük forrásai.

Az óvodás évek alatt, a gyermekek egyéni fejlődési ütemük szerint egyre önállóbbak a saját személyükkel kapcsolatos tevékenységekben: öltözködésben, testápolásban, étkezésben.

A felnőttek példája nyomán, előbb a felnőtteknek segítve, majd önállóan is, részt vesznek a környezetük rendjének helyreállításában, környezetük ápolásában, az állat-és növénygondozásban. Közreműködnek játékok, könyvek, más eszközök javításában. Kisebb megbízásokat teljesítenek. Középső és nagycsoportos korban segítenek az étkezések körüli készülődésben, terítésben, csoportszoba rendezésében.

Bekapcsolódnak, együtt végzik az óvónő kezdeményezte munkajellegű játékokat: babaszoba takarítását, babaruhák mosását, zöldség-és gyümölcssaláta vagy éppen sütemény készítését játékok, könyvek, más eszközök javítását.

A munkajellegű tevékenységek fejlesztik a gyermekek akarati tulajdonságait, eszközhasználatát. A közös tevékenység jó hatással van az egymáshoz való alkalmazkodásukra. Mások munkájának megbecsülésére tanítja a gyermekeket és a munkához való pozitív viszonyukat alapozza meg.

A gyermeki munka az óvónőtől és a dajkától tudatos szervezést, a gyermekekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A munka és a munkajellegű játékos tevékenységben beszédkapcsolatok alakulnak az együttműködés alapjaként, az információkat megértik a gyerekek, szókincsük bővül (eszközök, szerszámok, edények, műveletek elnevezésének tanulása, gyakorlása).

6.1.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tanulás folyamatos, elsősorban utánzásos, spontán tevékenység, amely az egész óvodai nap folyamán adódó természetes és az óvónő által szervezett helyzetekben valósul meg, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Magatartás-és viselkedéstanulás, tapasztalatok és ismeretek elsajátítása.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése. Támogató környezet megteremtése során építünk a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

Nevelőmunkánk során szem előtt tartjuk a kisgyermek tanulásának, világról való tudásának sajátosságait:

- a gyermek tájékozódása a világban élményeiből, tapasztalataiból táplálkozik,
- világról való tudása helyzetről helyzetre, élményről élményre, egymásra rétegződik,
- tudása nem elrendezett, biztos tudás, hiszen spontán hiedelmei, az élmények érzelmi színezete erősen befolyásolják.

Eszerint a gyermek tapasztalatait, felfedezéseit a változatos érzékszervi átélésre építjük, erősítjük kreativitását. Vele együtt nézelődünk, játszunk, tevékenykedünk, beszélgetünk. Közben a gyermek tanul: tapasztal, utánoz, szavakat, viselkedési módokat, helyzetmegoldásokat sajátít el.

Az óvónő egyrészt a természetes, spontán helyzeteket használja fel a gyermek tanulásának elősegítéséhez, másrészt maga is teremt a tanulást elősegítő szituációkat, játék helyzeteket, vagy kezdeményez foglalatosságokat.

A tanulás lehetséges formái:

- az utánzásos, minta-és modellkövetéses magatartás-és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvónők által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati problémamegoldás,
- szervezett tanulás.

A tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segítjük a gyermekek személyiségének kibontakozását.

A problémamegoldó tevékenység szerves része a párbeszéd. Problémafelvetésünket követi a gyermeki megnyilvánulás: csodálkozás, hitetlenkedés, hirtelen felismerést követő felkiáltás. A feladatmegoldás során a gyermek tevékenységét, gondolkodását gyakran kíséri félhangos beszéddel. Értékelés során ismét párbeszéd alakul ki, értékelünk, dicsérünk, a gyermekek hangot adnak érzéseiknek. Kérdéseinket a feldolgozandó anyag logikai sorrendjéhez igazítjuk, a gyermekek tapasztalataihoz, előzetes ismereteihez, értelmi szintjükhöz, a következő fejlődési szint elérését célzó feladathoz. Természetesnek vesszük, hogy a gyermek megállapításaival, kérdéseivel megállítja a szervezett tevékenység logikai menetét.

6.2. Az Óvoda hagyományos ünnepei, rendezvényei

Óvodai életünket, játékokat, tapasztalatszerző alkalmakat, az évszakok adta lehetőségek köré építjük, szervezzük. Az évszakok változása adja nevelésünk meghatározó ritmusát.

Az évszakokat ritmikus váltakozással, a jellegzetességeiket hordozó ünnepek és a hétköznapok tagolják. Óvodánkban a készülődés gazdag tartalommal tölti ki az ünnepek előtti időszakot, hétköznapjainkat: az ünnepek képzeletkörében játszunk, ismerkedünk történeteikkel, mítoszaikkal, az ünnepi alkalmak mondókás-énekes népi játékhagyományaival, vizuálisan is megjeleníthető szokásaival.

A készülődés, az ünneplés óvodai rendjének kialakításakor szem előtt tartjuk, hogy a magyar nép hagyományos kultúrájában minden ünnepnek helye és ideje van.

Próbáljuk megnyerni a szülőket. A családi ünnepeket –karácsony, anyák napja– nem sajátítjuk ki, nem tesszük intézményes ünneppé. A magunk eszközeivel érzelmileg ráhangoljuk a gyermekeket, kisgyermeki tudásukat az ünnephez illő verssel, énekkel gazdagítjuk, segítségükre vagyunk ünnepi ajándékuk kigondolásában, elkészítésében.

Az ünnepeket, ünnepi eseményeket úgy szervezzük, hogy azok a gyermeki átélés szempontjából élvezetesekek, örömteliek legyenek. Kerüljük a gyermekek nyilvános szerepeltetését.

Ünnepünkhöz kapcsolódó hagyományok, irodalmi anyagok bővítik a gyermekek szókincsét. Pedagógiai Programunkban mindhárom óvodánk hagyományait megőrizve, a helyi szokásokat tiszteletben tartva állítottuk össze óvodáink ünnepeit, rendezvényeit.

A gyermekek születésnapja

A gyermekek születésnapja a növekedés örömeinek ünnepe. Titokban ajándékot készítünk az ünnepeltnek. Egész nap kedvében járunk, kedvenc meséjét meséljük, éneket, verset választhat. Felköszöntjük, megajándékozunk, kis történetet mondunk életéről. Az ünnepelt megvendégeli a köszöntőket.

„Én kis kertem keríték”

Óvodafejlesztési pályázat keretében megvalósuló rendezvény, melyet október hónapban két hét időtartamban szervezünk a Ringató Óvodában. A program célja a környezettudatos szemlélet erősítése, a természetes alapanyagok használatának hangsúlyozása. A csoportok a maguk által választott fűszer és gyógynövények köré tervezik a napi tevékenységeket. Első héten a szülőkkkel, gyerekekkel közösen a csoportok udvari környezetüket, fűszer, virágos vagy konyhakertjeiket csinosítják, sétát, kirándulást szerveznek melynek során gyógynövényeket gyűjtenek. Második héten a választott gyógy és fűszernövények minél sokoldalúbb felhasználására adnak egymásnak ötleteket a csoportok, de a növények az óvodai étlapon is megjelennek. Népmesékben, mondókákban, dalos játékokban keressük jelenlétüket, játékot, mozgást gondolunk ki hozzájuk, barkácsolások alkalmával tapasztalatokat gyűjtünk felhasználhatóságuk sokszínűségére. A két hét során minden csoport kézműves délutánra hívja a családokat. A programot az utolsó napon közös népi játékkal, tánccal zárjuk. (a megvalósítás részletezése Pedagógiai Programunk 2. sz. mellékletében található)

„Kuckó Gyermekkert”

Óvodafejlesztési pályázat keretében megvalósuló rendezvény, melyet október első felében szervezünk a Kuckó Tagóvodában.

A rendezvényünk célja: Egészséges környezetben megvalósuló nevelés-fejlesztés, igazodva minden gyermek egyéni szükségletéhez, biztosítva a sikerélményt, a környezettudatos, egészséges életmódhoz való egyenlő hozzáférést.

Az óvónői szabadság keretében a csoportok egyénileg szervezik a napi tevékenységeket, melynek során a csoport fűszernövényes kiskertjét gondozzák. A családokat is bevonjuk a programunkba, otthonról hozott gyógy, és fűszernövényekkel, lekvárokkal, mézekkel, illóolajokkal gazdagítják a gyermeki tapasztalatszerzést.

A héten - az óvoda élrelmezésvezetőjével egyeztetve - színesítjük gyerekeink étrendjét, melyben megjelennek a gyógynövények, fűszernövények. Beszélgetés, ismeretnyújtás keretében a csoportok teákat készítenek, kóstolnak, ismerkednek az ízekkel. Szakembereket hívunk, akik játékos formában foglalkoznak a gyerekekkel, nyújtanak életkoruknak megfelelő új tudástartalmakat.

A csoportok játékában az óvónők kezdeményezése során megjelennek a környezettudatos magatartáshoz kapcsolható játékok: egészségmegőrzés, betegség, gyógyítás, tisztálkodás.

A hétre választott mesék, mondókák, énekek, dalos játékok tartalmában kapcsolódnak a témához, ezzel is segítve a környezettudatosság, az egészséges életmódra nevelés többoldalú megközelítését.

Márton nap

Kuckó tagóvodánkban Márton nap hetében az óvónők elmesélik Szent Márton történetét, ennek több részletét dramatizálhatják is a gyerekek. Kézműves tevékenység során minden gyermek készíthet lámpást magának. Fontos, hogy a néphagyományokat tartva dalokat és játékokat játszanak a gyerekek. A hét utolsó napján Márton napi felvonulásra hívjuk a családokat az óvoda udvarára. Ekkor Márton lóháton vezeti a felvonulást, dalolva körbe vonul az óvoda körül az összegyűlt sokasággal, gyermekekkel, szülőkkel, akiket a felvonulás végén az óvoda dolgozói az ünnep hagyományos ételeivel kínálnak.

Mikulás

Sokat fantáziálunk, beszélgetünk, verselünk, énekelünk, rajzolgatunk a Mikulásról. Elképzeljük, megépítjük házát, szánkóját. Mikulást játszunk a babáknak. Mikulás-keresőben járunk az erdőben. Mikulás napján kifényesítjük cipőnköt, ablakba tesszük. Amíg az óvó nénik mesejátékán vagyunk, a Mikulás a cipőnkbe csomagot tesz, a Ringató óvodában megleshetjük, ahogy az udvaron, ablakok alatt titkosan jár. Az Erdei tagóvodában a gyermekcsoportok igényei szerint bekopogtathat a szobába is a Mikulás, a Kuckó tagóvodában a tornaszobában együtt várják a gyerekek a Mikulás érkezését. A bátrabbak akár énekelhetnek, vagy verselhetnek is neki.

Karácsonyváró játszóház és vásár

A Ringató óvoda jótékonyági rendezvényeként az adventi időszakban egy szombat délután szervezzük. Az adventre természetes anyagokkal, ízlésesen díszített óvodánkba, közös ünnepvárásra hívjuk a családokat. A csoportszobákban kézműves játszóházakkal, büfével, magunk készítette kézműves termékekkel várjuk a vendégeket, a tornaszobában évente három csoportunk Betlehemes, vagy egyéb ünnepi játékkal teszi meghitté a várakozást. Az

óvoda udvarán felállított jászol körül mécseseket gyűjtünk, és közös énekléssel kívánunk egymásnak békés ünnepet.

Karácsony

Az egész december a készülődés jegyében telik. Adventi naptárunkon a napok múlását a kisgyermek számára is követhetővé, élményszerűvé tesszük. A közösen készített adventi koszorúkon vagy házikókban meggyújtott gyertyák szaporodó fénye is egyre közelebb visz a várva várt ünnephez. Gyertyagyújtáskor megcsendesedésünk, egymásra figyelésünk, beszélgetéseink, képzelődéseink segítik, hogy lélekben is felkészüljünk. A gyermekekkel minden nap csinálunk valami érdekeset, a karácsonyhoz kapcsolódót. Búzáat ültetünk apró dobozokba, gondozzuk, hogy hazavihessük az ünnepi asztalra. Díszeket fabrikálunk óvodai szobánkba, az otthoni karácsonyfára.

Kigondoljuk, elkészítjük a szülőknek szánt ajándékot. Karácsonyost játszunk a babákkal, mackókkal. Betlehemet készítünk. A karácsonyköszöntő vendégségre megsütjük mézes süteményeinket. Közben sokat dúdolgatjuk, énekelgetjük a karácsonyi dalokat, mondogatjuk a verseket. Beszélgetünk, mesélünk a karácsonyról, mire emlékszünk, milyennek szeretnénk. Behívjuk a csoportokba bekapogtató iskolás betlehemezőket, közösen örülünk játékuknak.

Az adventben a készülődés öröme, a várakozás szépsége és izgalma tölti be óvodai életünket. A Ringató óvodában a karácsony a családok ünnepe, amit otthon meghitt családi körben ünnepelünk. Az óvodában a készülődés, a várakozás a ráhangolódás időszakát igyekszünk megélni a maga teljességében. Csak az óvoda udvarán a madaraknak készítünk a gyerekekkel közösen karácsonyfát, ahol egész télen élelmet találnak.

Az Erdei tagóvodában az ünnep napját megelőző este minden csoportban fenyőfát díszítenek az óvónők a szülőkkel közösen, és ajándékok is kerülnek a fa alá. A rácsodálkozás, a meglepetés öröme varázslatos hangulatot idéz az ünnep reggelén. Gyertyát gyűjtünk, és közös énekléssel kívánunk boldog karácsonyt egymásnak. A délelőtti folyamán egy gyermekcsoport Betlehemes játékot ad elő a többieknek.

A Kuckó tagóvodában a karácsonyra való készülődés az első adventi gyertyák meggyújtásával kezdődik. A közös óvodai Karácsony reggelén titkos várakozással, ünnepi hangulatban, játékkal telik a délelőtti. Minden évben más óvodai csoport kedveskedik Betlehemes műsorral a gyerekeknek, akiket a feldíszített fa alatt ajándék vár.

Az adventi időszakban karácsonyi játszóházba hívjuk a családokat, a közösen készített asztali díszekkel, karácsonyfadíszekkel is díszíthetik otthonukat a közeledő ünnepre.

A téli ünnepkör jeles napjaira építve tervezzük meg a mindennapokat. A mesék, a versek, a mondókák, a néphagyományok felelevenítését szolgálják, tiszteletben tartva a családok vallási nézeteit. Fontosnak tartjuk, hogy a gyerekeink érezzék a család, a szeretet fontosságát, az összetartozás érzését.

Farsang

Farsangi multságunkat a néphagyományokhoz igazítva, vízkereszt és hamvazó szerda közötti időszakban tartjuk. A Ringató és Kuckó tagóvodánkban egy héten át, Erdei tagóvodákban egy választott napon – akinek kedve van – jelmezbe, maskarába bújhat. Énekelünk, táncolunk, tréfás, ügyességi játékokat játszunk. Aki szeretné, kipróbálhatja magát különféle vicces verseny feladatokban is. A hét folyamán fokozatosan bővítjük a játékokat, mulatozós kedvünk az utolsó napon csúcsonyul ki. A farsangot népzenei együttes meghívásával, élő zenés táncszízzel zárjuk, ahol igyekszünk zajosan elzavarni a telet. Felelevenítjük farsangi időszakhoz fűződő, téltemető népszokásainkat is, mint a kiszézés és a különböző állat alakoskodásokat.

Március 15.

Váras, huszáros játékokat játszunk. Énekelünk, verselünk, mesélünk a magyar husárokról. Az ünnepre elkészítjük, feltűzzük kokárdánkat. Nemzetiszín zászlókkal, szalagokkal díszítjük óvodánkat. Meglátogatjuk az ünnephez kapcsolódó emlékhelyeinket.

Óvodába hívogató

Az óvodai beíratások előtti hetekben mindhárom óvodánkban egy délutánon közös játékokra, mesére, bábozásra, óvodával, ismerkedésre hívjuk a leendő óvodásokat és az óvodát választó szülőket. Erdei tagóvodánkban ezen a napon egész nap várjuk az óvoda iránt érdeklődő családokat, Kuckó tagóvodánk „Kuckóhívogató” napokat szervez az óvodával ismerkedő családok számára.

Húsvét

A húsvéti ünnepkör idején elődeink a tavaszt köszöntötték. A csoportokban a gyerekekkel beszélgetünk a Húsvét előtti és a Húsvéthoz kapcsolódó népszokásokról, a közelgő ünnepről.

Felidézzük az előző években szerzett otthoni és óvodai élményeket. Az ünnephez köthető gyermekdalokkal, versekkel, mesékkel, népi locsolóversekkel, változatos népies jellegű manuális tevékenységekkel színesítjük fantázia-, és szerepjátékaikat. A babakonyhában, szobában nagytakarítást tartunk, népi gyermekjátékokat játszunk (tojás-összekoccintó, -gurító, - hordó ügyességi játékokat.) Felelevenítjük a locsolkodás, tojásfestés népszokását. A lányok különböző technikákkal, természetes anyagokkal hímes, festett tojást készíthetnek a locsolkodásra, a fiúkkal szép locsolóverset mondogatunk. Húsvéti jelképállatok életmódjával, tulajdonságival ismerkedünk a játékon keresztül, mint a nyúl, bárány, csirke, kacska. Nyuszi keresőben járunk az erdőben. Nyomkereső játékot játszunk. Húsvéti ajándékokat keresünk a bokrok alján, az óvoda udvarán. Régen a húsvét utáni vasárnap, a fehérvasárnap a komatál küldés napja volt barátkozás, párválasztás, ismerkedés céljából. A gyerekekkel mi is készíthetünk komatálat a szomszédos csoportoknak a húsvéti jelképelekből. A csoportszobában a vendégvárás szokásaival ismerkedünk. Kuckó tagóvodánkban családi Húsvéti Kézműves délutánt szervezünk, ahol a gyerekek és a szülők együtt tevékenykedve, különféle technikákkal változatos dekorációs tárgyakat készíthetnek.

Anyák napja

Az Anyák napja családi ünnep, otthon, meghitt családi körben illik köszönteni, május első vasárnapján. Az óvodában készülünk rá. Beszélgetünk róla, elkészítjük ajándékunkat, virágot nevelünk. Az alkalomhoz illő verset, éneket tanulunk, a gyermekeket elmondásukra biztatjuk. Az édesapákkal is megbeszéljük, hogy segíteni tudjanak a gyermekeknek.

Pünkösdi ünnepkör, „Piperke”

Játszóházunkat május közepén szervezzük, alkalmat adva arra, hogy örömteli cselekvésen keresztül ismerhessék meg a gyerekek a hagyományőrző szokásokat. Korábban a fiúkkal májusfát állítunk az Erdei Tagóvoda udvarán, a lányokkal kiegészülve körbe táncoljuk, énekekkel köszöntjük a tavaszt. Szombati, pünkösdi játszóházat szervezünk a családok részvételével. Jó idő esetén az óvoda udvarán, rossz idő esetén az óvoda tornaterme, folyosója és a csoportszobák adnak helyet az egyes helyszíneknek. Az ünnep népszokásait felelevenítve a pünkösdi királynéjárás és a pünkösdi királyválasztás hagyományát mutatja be egy óvodai csoportunk. Programunk tevékenységközpontú. Kicsik és nagyok kézműves foglalatossággal, kézműves technikákkal ismerkedhetnek. A lehetőségekhez mérten kézműves mestert is

hívunk, hogy mesterségét bemutassa a gyerekeknek, s ők kipróbálhassák. A lovagi hétpróba lehetőséget kínál az ügyesség, bátorság kipróbálására, a lovagi versengés megismerésére. A vásári komédia hangulatának felidézése valódi szórakoztató élményt nyújt minden résztvevőnek. Az elemi tánclépésekkel való ismerkedés, a magyar népviseletek bemutatása, a folyamatos hallatszó népzene erősíti a hagyományőrző hangulatot. A program végén közösen kitáncoljuk a májusfát.

Pünkösdi játszóház elnevezésű családi programunk a TÁMOP-3.1.1-11/1-2012-0001 „XXI. századi közoktatás (fejlesztés, koordináció) II. szakasz” kiemelt projekt megvalósítása során az Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. oldalán publikálásra került.

Évzáró családi délután

Május végén vendégségbe hívjuk a családokat, hogy a nyári szabadság előtt együtt örüljünk a gyermekek növekedésének, fejlődésének. A gyermekekkel készülünk az ünnepre. Számba vesszük, kit hívnak meg, ki jön el. Elkészítjük a meghívókat.

Kiválasztjuk kedvenc dalos játékainkat, mondókáinkat, amelyeket majd eljárszunk a magunk és a szülők örömeire. Elkészítjük a terem és az ünnepi asztal díszait. Süteményt sütünk a vendéglátáshoz. Ajándékot készítünk az iskolába menőknek. Nem szerepelünk, hanem játszunk: énekkel, mozgással, mondókával, verssel, ha kedvük van, a vendégek is bekapcsolódhatnak játékunkba.

Nyarat hozó gyermekkuckó

A Gyermeknaphoz legközelebb eső egyik péntek délutánon megrendezésre kerülő „Nyarat hozó gyermekkuckó”, Kuckó tagóvodánk vidám, játékos forgataga, kézműveskedéssel, játszóházzal, ügyességi vetélkedéssel, erőpróbákkal, az óvodai körzetünkbe járó valamennyi család számára.

Változatos programokkal várjuk a hozzánk érkezőket. A vidám foglalatosságok közben, jó alkalom nyílik a résztvevő gyerekek számára, a kapcsolatteremtő, az önkifejező, a problémamegoldó képességeik fejlesztésére.

Célunk, hogy kiépítsük, illetve erősítsük az óvoda és család közti hidat, csökkentsük az esélyegyenlőtlenséget. Az óvodapedagógusok a rendezvény alatt mintát adnak a közös játékokra, beszélgetésekre, a gyermekekkel való foglalkozásra. Több helyszínen zajlik a délután:

Ingyenes arcfestés, kézműves játszóházak, ügyességi erőpróba, kincskereső játék, pántlikás leány-játszó. Biciklis akadálypálya.

A délutánunk színesítésében aktív szerepet kap a Rendőrség, a Tűzoltóság, és a Honvédség. Feladatunknak tekintjük a kerékpározás népszerűsítését a levegő szennyezettségének csökkentése érdekében. Szeretnénk, ha minél több család előnyben részesítené a kerékpáros közlekedést. Intézményünk udvarán a Veszprémi Rendőrkapitányság segítségével, ügyességi KRESZ- pályát állítunk fel. Itt a gyerekek saját kétkerekű járműveikkel próbálhatják ki azt, hogy miként tudják megoldani játékosan a különböző közlekedési szituációkat. A szülők az elméleti tudásukat játékos formában a rendőrség segítségével összeállított TOTÓ-n mérhetik le. A program zárásaként az óvónők vidám mesejelenettel szórakoztatják a rendezvényen résztvevőket.

Iskolába menők búcsúzója

Gyermekcsoportjaink közös játékkal, ajándékkal, vendégséggel köszönnek el a nagyoktól, de csoportonként változóan ez akár az Évzáró családi délutánjaink része is lehet.

REK Kupa

Mindhárom óvodánk részvételével a közelünkben lévő Honvédségi Sportpályán játékos sportvetélkedőt szervezünk. A nagycsoportos, óvodásaink mérik össze gyorsaságukat, ügyességüket, a kisebbek pedig buzdítják őket. A legügyesebb csapat elnyeri a győztesnek járó REK vándorkupát. A vetélkedést közös mozgásos játékokkal zárjuk.

REK kupánkhoz kapcsolódik „**Apu foci**” rendezvényünk. Az óvodához közeli műfüves pályán a Futsal Club Veszprém és a VFC USE támogatásával barátságos futballmérkőzéseket rendezünk az apukákból szervezett csapatok között, alkalmazotti közösségünk a családokkal közösen szurkol a résztvevőknek.

Egészségnap

Tavasszal szervezzük, az Egészség Világnapjához közeli időpontban, a Ringató Óvoda programjaként. Szervezője az Egészséges életmóddal foglalkozó munkaközösségünk. Az Egészségnap kiemelt célja az egészséges életmódra nevelés, a családok összehozása, élményszerzés. A lebonyolításban, szervezésben állandó partnerünk a Futsal Club Veszprém, a VFC USE, a Védőnői Szakszolgálat, a Rendőrség, Tűzoltóság. A Vöröskereszt közreműködésével véradásra van lehetőség, az Egy Csepp Figyelem Alapítvány pedig minden

évben vércukorszintmérővel támogatja a programot, amelyen egészségszint felméréseket, egészséges ételek bemutatóját, kóstolóját, játékos vetélkedőket, testmozgást, közös tornát, családi futóversenyt, focit, aerobikot, táncházat, kézműves tevékenységet, egészségvédő előadásokat kínálunk a családoknak. Az Egészségnap előzményeként a csoportokban a gyerekek különféle tevékenységekben ismerkedhetnek a szelektív hulladékgyűjtéssel, mozgás, egészséges táplálkozás, betegségmegelőzés fontosságával, higiénés szokások alakításával. Egészség témában készült alkotásaikból rajzpályázatot hirdetünk, az egészségtotót kitöltő családok között, pedig értékes nyereményeket sorsolunk. Az egészségnapot megelőző héten kukás autó érkezik óvodánkhoz, illetve a NÉBIH által szervezett egészségmegőrzéssel kapcsolatos interaktív játékban vehetnek részt a gyerekek.

Gyermeknap

Kirándulást, játszóházat, élő zenés mulatságot szervezünk a családoknak vagy a gyerekcsoportnak.

7. Óvodai nevelésünk elvárható eredményei

Az egészségesen fejlődő gyermekek többsége, érési folyamatai által meghatározottan, a családi és az óvodai nevelés hatására és eredményeként 6 -7 éves korukban belépnek abba a lassú átmenet állapotába, melyben iskolássá érnek. A gyermekek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a 6. életévüket betöltik, legkésőbb az azt követő évben tankötelessé válnak.

A rugalmas beiskolázás lehetősége az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad, a gyermekek fejlettség szerinti iskolakezdésére.

A sikeres iskolakezdéshez a gyermekek testi, lelki és szociális érettsége egyaránt szükséges.

- Nagy-és finommozgásait önállóan, bátran, ügyesen végzi. Mozgáskoordinációja erősen fejlődő. Mozgását szándékosan irányítani képes.
- Felismeri testi szükségleteit, kielégítésükhöz maga is hozzájárul. Az életkorának megfelelő testápolási, étkezési, öltözködési szokásai kialakultak.

- Magányosan, párban és csoportban átéléssel, elmélyülten játszani képes.
- A gyermekközösségben jól érzi magát, elfogadja az együttélés alapvető szabályait, viselkedését tudja azokhoz igazítani. Viselkedése természetes. Nem provokál fegyelmezési helyzeteket.
- Az akadályok legyőzésének változatos megoldásaival próbálkozik.
- Együttműködésre képes, kompromisszumos helyzetmegoldásai gyarapodnak.
- Viselkedésének érzelem-és indulatvezéreltsége erősen csökken. Vágyai teljesítését késleltetni tudja.
- Kialakuló feladattudata megmutatkozik a megértésben, feladattartásban és az eredményes elvégzésben.
- Szociálisan érett az iskolára. Fokozatosan kialakuló együttműködésre kész a tanítóval, gyermektársakkal, ha az iskola légköre befogadó és a tanulásra való szocializálását folyamatnak tekintik.
- Érdeklődő, nyitott, ráhangolt a világ egészére.
- Az iskolai tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődők. Érzékelése eleven, vizuális-, akusztikus-, térészlelése fokozatosan differenciálódó, figyelme, emlékezete erősödő. Gondolkodását a szemléletesség uralja, de bizonyos helyzetekben megjelennek a fogalmi jegyek. Gondolkodásának érzelmi telítettsége csökken.
- Megtalálja az erőteljes képi látásmódjának megfelelő kifejezési formákat a játékban, rajzban, mesehallgatásban. A kapcsolatfelvétel és a kapcsolattartás eszközeként az összefüggő, érthető, anyanyelvi szabályoknak megfelelő, helyzethez illő beszédet.
- A tudatosság, önismeret kezdeményeként, a tevékenység mellett az eredmény is fontossá kezd válni számára, elkezdi saját teljesítményét megítélni. Siker esetén az „én már tudom” büszkesége tölti el.
- Elemi szinten tájékozódik térben, időben, emberi viszonylatokban, tájékozódása a fogalmi szinthez közelít.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik önmagáról, közvetlen életteréről.

Tudja nevét, lakcímét, testvérei, szülei nevét, foglalkozását.

Ismeri testrészeit.

Felismeri a napszakokat.

Különbséget tud tenni az évszakok között, ismeri jellegzetességeiket, az időjárás és az öltözködés összefüggéseit.

Ismeri közvetlen lakókörnyezetét, környezete növényeit, állatait, gondozásukat, védelmüket.

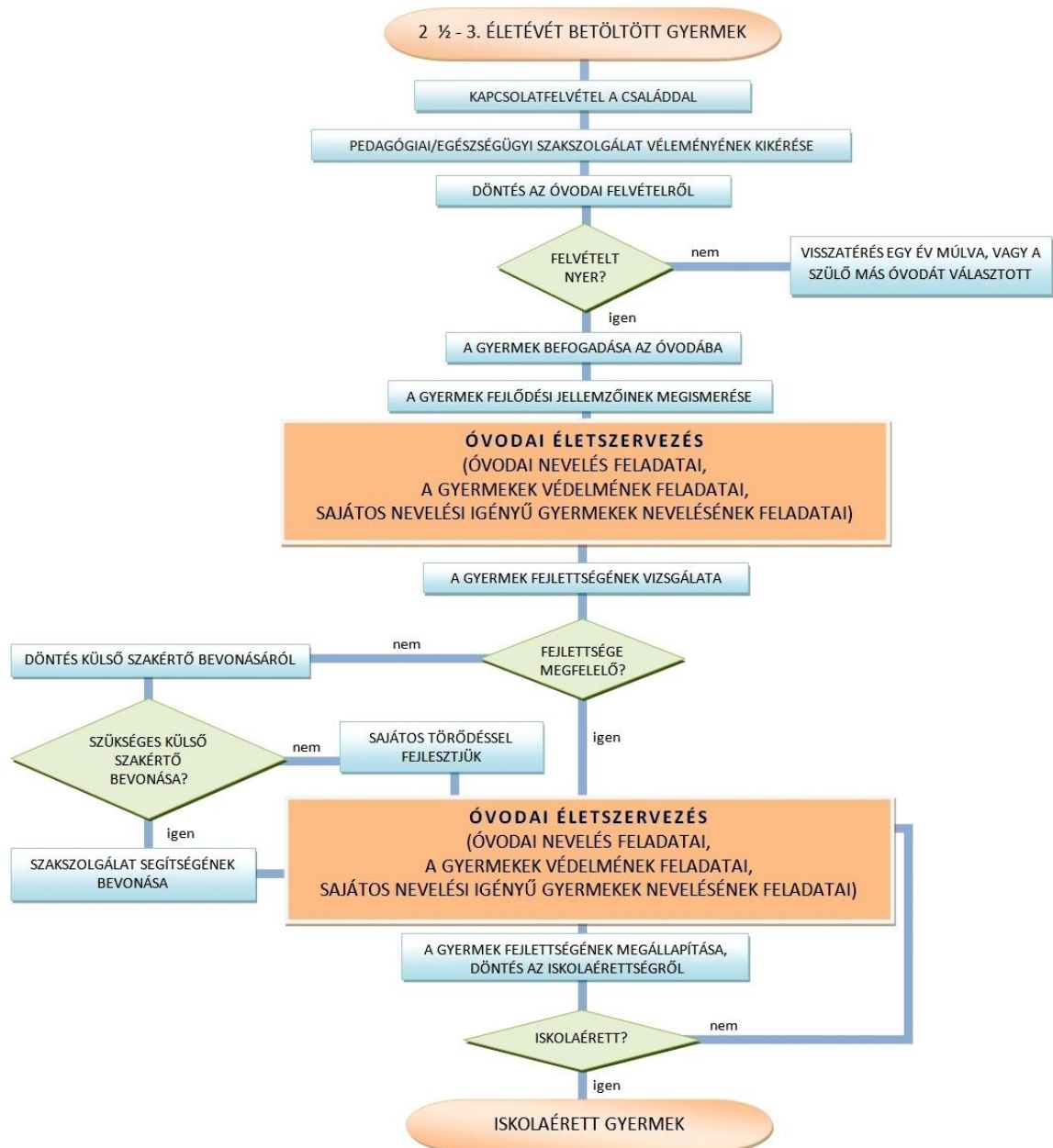
Tisztában van a gyalogos közlekedés alapvető szabályaival, azokat alkalmazza.

Környezete mennyiségi, téri, alaki, nagyságbeli viszonyairól elemi ismeretei vannak.

A sajátos nevelési igényű gyermekek iskolába lépéséhez szükséges fejlettségét folyamatos, speciális szakemberek segítségével együtt érhetjük el.

Különleges gondozásra jogosult gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

8. Az óvoda teljes nevelési folyamatának ábrája

9. A nevelés tervezésének gyakorlata

Az óvodai nevelés feladatai valamennyi óvodai csoportban három hónapra előre tervezetten kerülnek lejegyzésre, melyet a harmadik hónap végén kiértékelnek az óvónők. Havi rendszerességgel tekintik át és rögzítik írásban a szervezési feladatokat.

Nem követjük a mindent, részleteiben előretervezés gyakorlatát. A kisgyermek nevelésében fontosnak tartjuk a rugalmasságot és a spontaneitást. Gyermekcsoportonként óvodai életünk tevékenységeit, az adott időszakhoz illő játékokat, dalokat, verseket, meséket, manuális elfoglaltságokat, tapasztalatszerző alkalmakat, fejlesztési feladatokat mindhárom korcsoportra keretterveinkben tervezzük meg, a megvalósult tartalmakat a hét utolsó napján a csoportnaplóban írásban rögzítjük.

Az évszakokra, hónapokra megfogalmazott elgondolásokat, keretterveket a csoportokban azonos, az óvodánkra jellemző formában rendezzük, gyűjtjük éves egészszé. Az így kialakított éves terv több évig használható: módosítható, kiegészíthető a megvalósítás tapasztalatai szerint, a mindenkori körülményekhez igazítva.

Az „**Óvodai nevelés játékkal, mesével- folyamatos időben**” módszerrel dolgozó óvónők egyhónapos időszakra készítik el kerettervüket. Mindig az óvónő foglalja írásba, aki abban az időszakban délelőtti beosztásban dolgozik. A kerettervben elsősorban az óvónő által indítható, évszakhoz kötődő játéklehetőségeket, az ünnepekre készülődés lehetséges játékait, majd a játékokhoz illeszthető tevékenységek tartalmát.

- Az óvónő által kezdeményezett játékot
- a beszélgetést,
- kézimunkát-rajzot,
- az éneket,
- a verset és a mondókát,
- tér- forma- mennyiségismeret, tágabban értelmezve a külső világ tevékeny megismerését,
- a játékos testedző foglalkozást.

A **Freinet-szellemű** módszer adaptációjával dolgozók egyhónapos időszakra tervezik élményköreiket, témaegységeiket játékokhoz, alkotáshoz, beszélgetéshez. A tervezett időszakban a délelőtti dolgozó óvónő a csoportnaplóban heti bontásban foglalja írásba azt.

A Freinet technikákra építve tervezik:

- az óvónő által kezdeményezett játékokat,
- beszélgetést,
- irodalmi alkotásokkal való ismerkedést,
- szabad képalakítást, mintázást, vizuális alkotásokat,
- éneket, táncot, zenei alkotásokat,
- játékos testedzést, mozgásos önkifejezést,
- a legelemibb élethelyzetekből elindulva a matematikai tartalmakat,
- a környezet elemzésének technikai formáit, a környezet tanulmányozásának lehetőségeit.

Mindig az az óvónő foglalja írásba, aki abban az időszakban délelőtti beosztásban dolgozik.

10. A gyermekek fejlődésének nyomon követése

A gyermekek aktuális fejlettségi állapotát az intézményi elvárásnak megfelelően kitöltött „A gyermek fejlődésének nyomon követése” című fejlődési füzetben (szerző Patyi Zoltánné Sprinter kiadó 2016.) követjük nyomon. A fejlődési mappáknak ezen kívül tartalmazniuk kell, a gyermekek rajzfejlődésére, érzelmi állapotára utaló gyermekmunkákat, a különleges figyelmet igénylő, a sajátos nevelési igényű és a tehetségcsírákat mutató gyermek fejlődésének nyomon követését segítő félévente legalább egy kiegészítő feljegyzést. Itt kapnak helyet a gyerekekről készült vizsgálati kérelmeket, vizsgálati eredményeket, sajátos nevelési igényű gyermek esetében a fejlesztő pedagógusok által készített egyéni fejlesztési tervek, és minden olyan írásos anyag, mely segít meghatározni az óvodai fejlesztéssel kapcsolatos feladataink megtervezését.

Évente legalább három alkalommal az óvodapedagógusok minden szülő számára lehetővé teszik, hogy a szülők, gyermekük fejlődéséről tájékozódhassanak, megismerjék a fejlődési füzetben rögzített mutatókat, az óvodai fejlesztésirányát, módját, a tervezett intézkedéseket,

nevelési tanácsokat kaphassanak. A fejlesztés irányáról szóló óvónő-szülő közti közös megállapodást gyermekük fejlődési füzetében aláírásukkal látják el. Ezt a fejlesztési javaslatot a szülő kérheti: az iskolába lépést megelőző három hónapon illetve az iskola megkezdését követő hat hónapon belül. Igény szerint.

11. Személyi feltételeink

Óvodánk személyi erőforrásait részletesen az intézményünk SZMSZ dokumentuma tartalmazza.

Gyermekcsoportjaink nevelését, gondozását két fő óvónő, egy fő nevelőmunkát segítő dajka látja el. Nevelőmunkánkat teljes óvodai körzetünkben a fenntartónk által biztosított keretszámban pedagógiai asszisztensek segítik, gyermekcsoportokba való beosztásuk a csoportok sajátosságai szerint változó.

Minden óvodai csoportunkban, ahol sajátos nevelésű igényű gyermeket nevelünk a sikeres integráláshoz, a hatékony egyéni fejlesztéshez legalább napi 4 órában gyógypedagógia asszisztensi támogatást tartunk szükségesnek. Ennek biztosítása a Pedagógiai Szakszolgálat hatásköre, minden esetben igényeljük támogató együttműködésüket.

12. Tárgyi feltételeink

A Ringató Óvoda 2015 júniusában átadott új korszerű épületben, teljesen megújult udvarral működik. Sajnos az udvar talajcseréje csak nagyon vékony felületen történt meg, emiatt a fű teljesen kipusztult. Az udvar burkolását nagy teherbírású burkolattal, vagy teljes talajcseréje utáni újra füvesítéssel lehetne megoldani. Minden csoport külön homokozóval, csúszdával, kerti tárolóval rendelkezik. Pályázati forrásból és önerőből az udvari eszközöket tudtuk bővíteni.

2017 tavaszán pályázati forrásból, önkormányzati kiegészítéssel óvodai körzetünk egy sporteszközökkel gazdagon felszerelt multifunkcionális sportpályával bővült. Szülői, külső partneri támogatással az óvoda udvarán un. mezítlábas játszóteret alakítottunk ki.

A nyári nagy melegben az óvoda udvarára árnyékolók, vizes játékokhoz használható terepasztalok, mozgásfejlesztéshez egyensúlyozó forgótölcser, labdás libikóka beszerzése lenne szükséges. Óvodafejlesztési pályázatból megtörtént a csoportszobák bútorzatának cseréje, további fejlesztésekre a csoportszobák és a fejlesztő szobák eszközeinek bővítése és a játszószőnyegek cseréje terén lenne időszerű.. A csoportszobák elhasználódott, hiányos játékeszközeit szeretnénk fejleszteni: Wesco kartontéglákkal, lego és duplo építőkkel. A szerepjátékokhoz természetes anyagokból készült babakocsik, hintalovak, bölcsők beszerzését tartjuk szükségesnek.

Az Erdei és Kuckó tagóvodákban is történtek felújítások, de az épület maga gipszkarton panelekből épült és felújításra szorul. Az egészséges, esztétikus környezet biztosítása érdekében a továbbiakban itt a tetők és az épületek külső homlokzatának, vizes blokkjainak felújítását, nyílászárók cseréjének folytatását kezdeményezzük. Két tagóvodánk udvarának megújítási munkálatait is szeretnénk folytatni: biztonságos, rugalmas talajburkolattal való ellátást, játékeszközökkel való felszerelést, a füvesíthetetlen területek talajburkolatának megoldását, a teraszok burkolatának cseréjét.

- Mindhárom óvodánkban a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez szükséges jól felszerelt fejlesztő szobára lenne szükség. A fejlesztő szobákban olyan a csoportszobákban megtalálható játékoktól eltérő, különleges, jó minőségű eszközök szükségesek, melyek a sajátos igényű gyermekek érdeklődését felkeltik, ébren tartják, együttműködésre motiválják őket. Szükséges felszerelésnek gondoljuk a következő eszközöket: jó minőségű rajzeszközök, gyurmák, képeskönyvek, kognitív képességet fejlesztő játékok . A megnyugtató környezet és az érzelmi fejlesztések biztosításához: babzsákfotel, sólámpa, bábok gyermek és felnőtt kézre, komolyzenei és relaxáláshoz használható hanganyagok.

Tovább folytatjuk a már gyakorlattá vált virágosítást a bejáratoknál, a csoportszobák ablakpárkányain, a csoportok kiskertjeiben. Ezeket a gyermekekkel közösen gondozzuk.

Az Erdei és Kuckó tagóvodákban folytatnánk a már megkezdett eszközbeszerzéseket és az óvoda költségvetésétől függő ütemezéssel valósítanánk meg:

- az öltözőszekrények cseréjét;
- polcrendszerünk kiváltását alacsony, gyermekszobába való, a csoportszobák kuckós elrendezését segítő, lekerekített sarkú bútorokkal.

Kuckó tagóvodánkban ezen kívül szükség lenne: fiókos szekrényekre, polcokra, valamint új babaágyakra, szőnyegekre, tálaló szekrényekre, a beépített szekrények ajtóinak megújítására.

Az udvaron a toronymászóka kavicságyának szétkorhadott, balesetveszélyes peremének megjavítására, a kavicságy és a homok cseréjére.

Taposóösvény létesítésére az udvaron, kerékpártámaszokra felnőtt és gyermek bicikliknek.

13. A nevelési programunk megvalósításához szükséges eszközök

Játékok

- A szimbolikus és építő játékok jó minőségű, természetes anyagból készült eszközei
- Összecsukható, mozgatható paravánok, hordozható polcok
- Babaszoba és konyhafelszereléssel
- Szép, puha babák ruhatárral.
- Kisebb, nagyobb faállatok.
- Mesei öltözékek.
- Vesszőkosarak, bőröndök, hátizsákok.
- Selyem-, bársony-, csipke-, szőrmeanyagok. Szép színű leplek.
- Puha, pasztellszínű takarók.
- Színes és fehér lepedők.
- Csecsemőápolási kellékek.
- Babakocsik.
- Autók, vonatok, útelemek, sínek.
- Hintalovak.
- Vizes, homokos játékhöz terepasztal.
- Értelmemfejlesztő (az érzékszerveket, figyelmet, emlékezetet, gondolkodást ügyesítő) játékeszközök.
- csoportonként és korosztályonként legalább 1-1 nagyobb doboz lego, duplo

A mozgás eszközei

- Wesco mozgásfejlesztő eszközök.
- Egyensúlyozó gerendák, deszkák.
- Udvari mászóakák, alacsony nyújtó, mászórúd, mászókötel.
- Rollerek, kerékpárok.
- Gólyalábak, hinta, híd.
- Labdák, ugráló labdák, karikák.
- Vékonyabb, vastagabb kötelek, ugrókötelek.
- Célbadobó játékok.
- Szánkók

A vizuális kifejezést segítő eszközök

- Jó minőségű, különböző vastagságú és felületű színes papírok, dobozok, fóliák.
- Papír, rajzlap, színes ceruzák, festékek, filctollak, viaszkréta.
- Agyag, gyurma, kavicsok, kövek, termések, termények.
- Színes fonalak, madzag, filc, gyapjú.
- Ollók, formakivágók.
- Égetőkemence.

A zenei nevelést segítő eszközök

- A gyermekek ritmushangszerei, csengők.
- Óvónőink hangszerei.
- CD-s magnó.
- Zenei kazetták, CD-k.
- Notebook+ hangszóró

A munka jellegű gyermeki tevékenység eszközei

- A környezetgondozás udvari és termi eszközei.

(TÁMOP keretében gazdagodott eszköztárunk: lombseprők, lapátok, vödörök, fűszer és gyógynövények, mobil fűszerkertek)

Az anyanyelvi nevelést segítő eszközök

- Képes- és mesekönyvek. Ismeretterjesztő könyvek.
- Bábok.

Az óvónők továbbképzését, önképzését, nevelőmunkánk bemutatását segítő eszközök

- Digitális fényképezőgép.
- Számítógép, internet hozzáférési lehetőség.
- DVD lejátszó.
- CD-s magnó.
- Notebook
- Pendrive

14. A gyermekek fejlődését szolgáló kapcsolataink

14.1. A családokkal való kapcsolatunk

A családi élet tiszteletben tartására épül. Nevelőmunkánkat a legmagasabb rendű humán szolgáltatásnak tekintjük, valamennyi család irányában. Annak tudatában és elfogadásával végezzük, hogy a gyermek számára a legerősebb hatások a családjában átéltek. A család életvezetése, kultúrája, érzelmi légköre, értékrendje alapvetően határozza meg a gyermek fejlődését. Főként a családi minta befolyásolja a gyermek viselkedését, viszonyát az emberi és tárgyi környezetéhez, érzelmi életét, intelligenciáját, alakítja szokásait. Megerősítjük a jó családi nevelést, és sajátos hatásrendszerünkkel kiegészítjük azt. Ahol a gyermek érdekében szükséges, pedagógiai tapintattal befolyásolni próbáljuk a családi nevelést, a gyermeknél pótolni igyekszünk, amiben hiánya van.

Az óvodás évek alatt legalább egyszer, általában az óvodába lépést megelőzően a csoport óvónői ellátogatnak a gyermekek családjába, ha ezt a szülők szívesen veszik. A látogatás a gyermekért történik, de elsősorban a szülői háznak szól, a kölcsönös ismerkedés, tájékozódás céljából.

A szülőt kisgyermek óvodába lépésének, befogadásának idején és később is bármikor, az óvónővel egyeztetett időpontban és céllal, szívesen látjuk a gyermekcsoportban. Megfigyelheti a gyermekek óvodai életét vagy az óvónő segítő társaként részt vehet abban.

Az óvónők évi három alkalommal, csoportonként, a gyermekek óvodai életéről, fejlődéséről szóló esti beszélgetésre hívják a szülőket.

Minden szülő számára évente legalább három alkalommal, de a kisgyermek fejlődésében történt jelentős változások esetén bármikor (előre egyeztetett időpontban) kínálunk lehetőséget, hogy fogadó óra keretében gyermekük óvodai fejlődéséről tájékozódjanak. A beszélgetés történhet óvónők-szülő, szülő és óvodavezető ill. tagóvoda-vezető között. A fogadó órán biztosítunk lehetőséget arra, hogy a gyermek fejlődéséről készített megfigyeléseinket, elemzéseinket a szülők megismerjék, és az ezzel kapcsolatos nevelési tanácsainkat, megállapításainkat közösen írásban rögzítsük, melyet mindkét fél aláírásával lát el.

A gyermekek, szülők, óvónők együttlétének élményszerű alkalmak a karácsony-köszöntés, a kirándulások, játszóházak, az évzáró családi délutánok, munkadélutánok, az óvodába hívogató rendezvényünk. A közösen átélt örömmel fonjuk szorosabbra a család és óvoda együttműködését.

14.2. Kapcsolatunk a bölcsődével

A kapcsolatfelvételen és kapcsolattartásban nyitottságra törekszünk. Tájékozódunk a bölcsőde életéről és működéséről, megismerjük azt a környezetet és életmódot, ahonnan a leendő óvodásaink egy része érkezik. Gyermekközpontú óvodánkat, nevelési gyakorlatunkat bemutatjuk a gondozónőknek. Vendégségbe, játékra hívjuk az óvodába lépő kicsinyeket.

14.3. Kapcsolatunk az általános iskolával

Megbecsüléssel, érdeklődéssel tekintünk az iskolában folyó, az új tartalmi szabályozás nyomán formálódó, megújuló, reményeink szerint a kezdő szakaszban az óvodaihoz közelítő nevelésre. Kapcsolatunkat nem az iskolai követelményekhez való igazodás kényszerére alapozzuk, hanem az iskola felé megnyilvánuló nyitottságunkra.

Kezdeményezzük, hogy a tanítók ismerjék meg gyermekközpontú, egészséges életmódra, társas együttélésre, valódi tanulási kedvre és képességekre nevelő óvodai életünket. Magunk is törekszünk megismerni a környező általános iskolák pedagógiai programjait, segíteni, hogy az iskolát választó szülők megtalálják a gyermeküknek leginkább megfelelőt.

Tápláljuk az iskolára megérett gyermekek érdeklődését az iskola iránt, s kedvét az iskolába lépéshez. Közös ellátogatunk iskolába, néhány alkalommal részt veszünk az általános iskolák meghívására óvodásainknak szervezett játszóházi foglalkozásokon, sportversenyeken, zenematinén, koncertjén.

Visszavárjuk, szívesen látjuk volt óvodásainkat. Örömmel vesszük, ha mesélnek az iskoláról vagy hangszeres játékkal, énekükkel, táncukkal, dramatikus és bábjátékkal megörvendeztetik, szórakoztatják óvodásainkat.

Hívásukra örömmel látogatjuk meg volt óvodásainkat az általános iskolákban, ahol alkalmunk nyílik ismerkedni azzal, hogy állják meg helyüket a megnövekedett követelmények között.

Szívesen válogatunk a környezetünkben lévő általános iskolák nagyóvodásoknak szervezett sport, kézműves és kulturális programjaiból.

A Bárczi Gusztáv Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Módszertani Intézmény gyógypedagógusai közreműködnek a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésében. Fejlesztő szakembereik a szakszerű egyéni fejlesztésekben vannak segítségünkre, megosztják

velünk az általuk fejlesztett gyermekek egyéni fejlesztési tervét, melyben megjelölik az óvodai csoportban is végezhető feladatokat.

A Báthory István Általános Iskola Tanuszoda szakembereinek irányításával óvodásainknak felkínáljuk a heti két alkalommal szervezett óvodás úszásoktatáson és óvodás tornán való részvétel lehetőségét.

14.4. Kapcsolatunk a pedagógiai szakszolgálat intézményeivel

Indokolt esetben, ha a magunk eszközeivel nem tudjuk a kisgyermeket a társas együttléthez szoktatni vagy a fejlődésében megmutatkozó nagymértékű lemaradás miatt szükségesnek látjuk, esetleg az iskolára való érettségében vagyunk bizonytalanok, a Nevelési Tanácsadó vagy a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság segítségét vesszük igénybe. Kérjük a gyermek problémáinak feltárását, és szakvéleményüket a további eredményes nevelés érdekében.

Óvodai nevelőmunkánkat a Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Veszprémi Tagintézményének logopédusai, fejlesztőpedagógusai hetenkénti rendszerességgel közvetlenül is segítik.

14.5. Közművelődési kapcsolataink

Az óvodásoknak a közművelődési intézmények által felkínált zenei, színházi, bábos, filmes műsorok, kiállítások közül felelősséggel, hozzáértéssel, igényesen választunk évente néhány, a gyermekek életkorának megfelelő, tartalmában kulturális értéket hordozót, művészi hatásával fejlesztőt.

14.6. Kapcsolataink régiónk középiskolaival

Örömmel fogadjuk a környezetünkben lévő középiskolák önkéntes segítő munkára jelentkező diákjait. Igyekszünk számukra olyan közösségi munkákat biztosítani, melyben kipróbálhatják magukat aktív, cselekvő, szolgálatot teljesítő egyénekként miközben együttműködő készségük, empátiájuk, kreativitásuk, felelősségvállalásuk, projektismeretük is fejlődik. Együttműködési szerződéseink évente változóak a középiskolai körrel, de gazdag megkereséssel, 3-4 szerződést vállalunk évente.

14.7. Kapcsolatunk a Pannon Várszínházzal

„Nevelési-oktatási intézmények tanórai, tanórán kívüli és szabadidős tevékenységeinek támogatása” címmel kulturális intézmények számára. A Pannon Várszínház A TÁMOP 3.2.11/10-1-2010-0184A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség 2010-ben írt ki pályázatán támogatást nyert el oktatási-fejlesztési programjának megvalósítására. A program címe: „Élmény- kibontakoztatás-fejlesztés” a Pannon Várszínház komplex kulturális programja óvodások, általános iskolások és hátrányos helyzetű tanulók részére.

A projekt keretében a színház óvodáinkba hozza interaktív játékeit, melyek célja a gyerekek látáskörének tágítása, a színjátszás, mint tartós öröm forrása, az önkifejezés, a mimika és gesztikuláció fejlesztése a gyerekek auditív észlelésének fejlesztése, a kreativitás, a térkonceptió és a gyerekek testkultúrájának fejlesztése.

14.8. Kapcsolatunk a Nyugat-Magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Karával

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Benedek Elek pedagógiai karának Bázisintézményeként örömmel fogadjuk és segítjük a szakmai gyakorlatra hozzánk érkező óvodapedagógus hallgatókat. Gyakorlataikat a NYME útmutatásai alapján, óvodánk pedagógiai programja szerint végzik. Támogatjuk őket, hogy a gyermekekkel, szülőkkel, az óvoda valamennyi dolgozójával pozitív kapcsolatot építsenek, a nálunk töltött időben valódi szakmai tapasztalatokkal gazdagodjanak. Szakmai gyakorlatukat azok az óvónők vezetik, akik ezt felvállalták.

14.9. Kapcsolatunk külhoni magyar óvodákkal

Keressük a kapcsolatteremtés lehetőségét egy olyan külhoni magyar óvodával, akikkel testvéróvodaként tudnunk együttműködni. Alkalmazotti értekezlet keretében személyes tapasztalatcserék, kölcsönös tudásmegosztást, szakmai fejlődést célzó megbeszélések létrehozásában képzeljük el az együttműködést.

15. Sajátos szolgáltatásaink

Óvodánkban – logopédiai szolgáltatás keretében – a Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Veszprémi Tagintézménye és a Bárczi Ált. Iskola, Speciális Szakiskola és EGYMI szakemberei foglalkoznak a gyermekek beszédhibáinak, nyelvi-kommunikációs zavarainak javításával, a dyslexia megelőzésével, a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésével.

A logopédiai gondozásban, a fejlesztő foglalkozásokon a gyermekek a szülők beleegyezése esetén vesznek részt.

Októbertől májusig a részképességek fejlesztése területén segítséget igénylő tanköteles korú gyermekeink számára biztosítjuk óvodánkban a Szakszolgálatok fejlesztő- pedagógusainak foglalkozásain való részvételi lehetőséget a szülőkkel történő egyeztetés után.

A szülők igénye alapján mindhárom óvodánkban helyet adunk a gyermekek hit felé nevelése foglalkozásainak. Az egyház szervezésében és tanítása szerint folyó foglalkozások a gyermekek részére fakultatívak.

Tiszteletben tarjuk a gyerekek, szülők, pedagógusok vallási, világnézeti meggyőződését és lehetővé tesszük, hogy a gyermekek egyházi jogi személy által szervezett hit-és erkölcsstanoktatásban vehessenek részt.

Szervezzük és biztosítjuk erre a lehetőséget a szülők igénye alapján, heti rendszerességgel a délutáni órákban.

Nagycsoportos korú óvodásaink a Bozsik Program keretében a VFC USE szervezésében ovifoci foglalkozásokon mozoghatnak, ügyesedhetnek.

A foglalkozás térítésmentes, helye az óvodák tornaszobája.

16. A program érvényessége

A Köznevelési törvény CXC, 2292012VII28 számú Kormányrendeletében előírt jogszabályoknak megfelelően a Helyi Nevelési Programunkat módosítottuk, amely Pedagógiai Program a jogszabályi változásoknak megfelel.

Az Óvodafejlesztési TÁMOP 3.1.11-12 befejezése kapcsán, Pedagógiai Programunk 2014 áprilisában kiegészítésére került sor. (II számú melléklet)

2017 szeptemberében Programunk III.számú mellékleteként csatoltuk intézményünk Tehetséggondozás Programját.

Ezekkel a kiegészítő mellékletekkel alkot programunk egészét az elkövetkező időszakban.

Módosításának indoka lehet:

- a feltételrendszerben bekövetkező, a megvalósítást lényegesen befolyásoló változás
- jogszabályi változás
- a megvalósítás értékelésének tényanyaga.

A módosításra írásban lehet javaslatot tenni, részletes, elemző indoklással. A módosítási javaslat elfogadásáról a nevelőtestület dönt, az intézményvezető jóváhagyásával a szülők véleményének meghallgatásával.

Módosítás esetén a törvényesítő eljárás megegyezik a Helyi Nevelési Program bevezetése előtti eljárással.

17. Pedagógiai Program nyilvánossága

A Pedagógiai Program megtalálható óvodáink nevelői szobájában, a vezetői irodákban és az óvoda honlapján www.rekovi.hu

18. Törvényesítő záradék

Pedagógiai Programunkat az Országos Alapprogramban történt törvényi előírásoknak megfelelően intézményünk pedagógiai folyamatokkal foglalkozó munkaközössége 2018 augusztusában kiegészítette. A Veszprémi Ringató Körzeti Óvoda nevelőtestülete 2018. 08. 27-án megtartott nevelőtestületi értekezletén elfogadta. A Program hatályba lépésének időpontja: 2018. szeptember 01.

Veszprém, 2018. 08.28

P.H.

Major Ildikó
intézményvezető

19. Felhasznált irodalom

Az óvodai nevelés országos alapprogramja /A Kormány 137/1996.(VIII.28.) Korm. rendelet módosítása a 255/2009.(XI.20.) Kormány rendelet

1. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve /Oktatási és Kulturális Minisztérium 2/2005.(III.1.) számú rendelete/
2. Zilahi Józsefné - Stöckert Károlyné - Dr. Ráczné dr. Főző Klára: Óvodai nevelés játékkal, mesével Minősített óvodai program /OKI Program - és Adatbankja 1996./
3. Óvodai nevelés játékkal, mesével. Elmélet és módszertan. Szerkesztette: Zilahi Józsefné /Iskolafejlesztési Alapítvány Szorobán Kiadó 1994./

4. Zilahi Józsefné: Minőségügyi kiegészítés az Óvodai Nevelés, Játékkal, Mesével című minősített óvodai programhoz/Eötvös József Könyvkiadó Bp. 2004./
5. Eperjesy Barnáné - Zsámboki Károlyné: Freinet itt és most
/Nemzeti Tankönyvkiadó/
6. Bucherna Nándorné-Faust Dezsőné-Zadravecz Teréz: Néphagyományőrzés az óvodában /Magyar Nyelv és Kultúra Nk. Társasága 2005./
7. Mérei Ferenc - V. Binet Ágnes: Gyermeklélektan
/Gondolat Budapest 1972./
8. Dr.Hermann Alice: Emberré nevelés
/Tankönyvkiadó, Budapest 1982./
9. C.G.Jung. Gondolatok az apáról, az anyáról és a gyermekről
/Kossuth Könyvkiadó 1995./
10. Dr.Bagdy Emőke: Családi szocializáció és személyiségzavarok
/Nemzeti Tankönyvkiadó 1977./
11. Útmutató óvodapedagógusok részére a keresztyén szellemű óvodai neveléshez
12. Intézményi dokumentumaink: Alapító Okirat, SzMSz, IMIP, Intézményi Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv, Minőségirányítási Kézikönyv
13. Segédanyagok a program megírásához - Lendvai Lászlóné közoktatási szakértő
(Balatonkenese, 2010.02.22.)
14. Az 1996-ban elfogadott és a 2009-ben módosított Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának összehasonlítása – Körmöci Katalin
15. Az Óvodai nevelés országos alapprogramjának egybeszerkesztett változata
16. Így láttuk Kodályt /szerkesztette Bónis Ferenc/
17. Kodály Zoltán: Zene az óvodában
18. Dr Lázár Katalin: Népi játékok az óvodában /Óvónők kincsestára 2004/
19. Falvai Károly: Ritmikus mozgás énekes játék
20. Tátrai Zsuzsanna-Karácsony Molnár Erika: Jeles napok,ünnepi szokások
21. Balatoni Katalin: Így tedd rá 1-2 népi játék táncmódszertan
22. Balatoni Katalin: Ünnepek a néphagyományokban
23. Balatoni Katalin: Utat adok és utat török Kodály nyomdokaiban
24. Balatoni Katalin: Népi játék néptáncmódszertan az óvodában

25. Brassói Sándor-Paszkoszné Kulcsár Andrea: Az óvodai nevelés országos alapprogramjának legfontosabb változásai az óvodák és a fenntartók feladatai / Oktatási és Kulturális Minisztérium 2017./